

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

**Hodnocení atraktivity měst pro nové investory - Analýza
stavu a návrh hodnotících kritérií, ovlivňujících
a podmiňujících příchod nových investorů do území.**

Bc. Veronika Kovářová

Diplomová práce

2009

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav veřejné správy a práva
Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Veronika KOVÁŘOVÁ**

Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**

Studijní obor: **Regionální rozvoj**

Název tématu: **Hodnocení atraktivity měst pro nové investory - Analýza stavu a návrh hodnotících kritérií, ovlivňujících a podmiňujících příchod nových investorů do území.**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Úvod
2. Charakteristika vybraných měst
3. Analýza investiční atraktivity vybraných měst a jejich srovnání
4. Hodnocení stávající situace v jednotlivých městech a návrh možných zlepšení
5. Závěr
6. Použitá literatura
7. Přílohy

Rozsah grafických prací: —
Rozsah pracovní zprávy: cca 50 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

KINCL, M.: Investiční pobídka jako forma veřejné podpory. Praha: Linde, 2003. ISBN 80-86131-48-3.

OCONNOR, Stephen A.: City invest czech 2003-2004: your complete guide to investing in the Czech Republic. Praha: Prague Business Journal, 2003. ISBN 80-902868-7-9.

THOMAS, R.: Sustainable urban design and environmental approach. New York: Spon Press London, 2003. ISBN 0-415-28123-7.

VITURKA, M.: Investiční atraktivita vybraných měst České republiky. Brno: Masarykova univerzita, 1998. ISBN 80-210-2007-5.

VYBÍHAL, V.: Investiční pobídky v kontextu evropského regionu a měnícího se ekonomického, sociálního a právního prostředí: studie projektu GA ČR. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2004. ISBN 80-7157-758-8.

CzechInvest [online]. [cit. 17-6-2008]. Dostupné z: <www.czechinvest.org>.

Český statistický úřad [online]. [cit. 17-6-2008]. Dostupné z: <www.czso.cz>.

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. arch. Vladimíra Šilhánková, Ph.D.
Ústav veřejné správy a práva
Ing. Martin Maštálka
Ústav veřejné správy a práva

Datum zadání diplomové práce: 17. června 2008

Termín odevzdání diplomové práce: 1. května 2009

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

prof. PhDr. Karel Lacina, DrSc.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 21. července 2008

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 12. 8. 2009

Veronika Kovářová

Poděkování

Ráda bych poděkovala konzultantovi mé diplomové práce Ing. Martinu Maštálkovi za cenné rady, připomínky a ochotu při vedení této diplomové práce. Další dík patří моým blízkým za poskytnutou podporu a zázemí během celého studia.

Anotace

Tato diplomová práce se zabývá investiční atraktivitou 4 zvolených měst, a to - Pardubic, Hradce Králové, Olomouce a Plzně. Hodnocení jsem provedla na základě zvolených ukazatelů, pomocí kterých jsou města vyhodnocena.

V úvodní části jsem se zabývala teoretickými poznatky, které jsou důležité k porozumění problematice. Následující oddíl se věnuje charakteristice vybraných měst a rozboru jednotlivých ukazatelů pro tato města. V poslední kapitole jsou města vzájemně srovnána podle faktorů posuzujících jejich přitažlivost pro potenciální investory.

Klíčová slova

Malé a střední podnikání, CzechInvest, podnikatelská infrastruktura, investiční prostředí na území měst, přímé zahraniční investice, rozvojový potenciál měst

Title

The Assessment of cities' attractiveness for new investors - an analysis of the state and a suggestion of assessing criteria which influence and condition a coming of new investors into the locality.

Abstract

My diploma thesis treats of investment attractiveness of 4 Czech cities – Pardubice, Hradec Králové, Olomouc and Plzeň. I conducted rating on the basis of selected indicators by which cities are assessed.

In the introductory part I deal with the theoretical knowledge that are important to understanding the issue. The following section deals with the characteristics of the selected cities and analysis of the indicators for these cities. The last chapter includes the comparison of cities according to their attractiveness factors for potential investors.

Keywords

Small and medium enterprises, CzechInvest, business infrastructure, investment climate in the territory of cities, foreign direct investment, development potential of cities

OBSAH

1. ÚVOD.....	10
2. MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKÁNÍ.....	12
2.1. Základní pojmy malého a středního podnikání.....	12
2.2. Definování malých a středních podniků	12
2.3. Význam malých a středních podniků.....	13
2.4. Podpora malých a středních podniků na nadnárodní úrovni.....	15
2.5. Podpora malých a středních podniků z vládních prostředků	17
2.6. Ostatní formy podpory malých a středních podniků v ČR	17
3. CZECHINVEST.....	18
3.1. Programy podpory.....	19
3.1.1. Podnikání a inovace	19
3.1.2. Lidské zdroje a zaměstnanost	20
3.1.3. Výzkum a vývoj.....	20
4. NÁRODNÍ STRATEGICKÝ REFERENČNÍ RÁMEC ČR (NSRR ČR)	21
4.1.1. Globální cíl NSRR ČR.....	21
4.1.2. Strategické cíle NSRR	21
5. PŘÍMÉ ZAHRANIČNÍ INVESTICE	23
5.1. Investiční pobídky.....	24
6. PODNIKATELSKÁ INFRASTRUKTURA NA PODPORU PODNIKÁNÍ.....	25
6.1. Řízené pracovní oblasti.....	26
6.2. Podnikatelské inkubační systémy	27
6.2.1. Definice jednotlivých podnikatelských inkubačních systémů.....	27
7. ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI.....	30
8. CHARAKTERISTIKY VYBRANÝCH MĚST.....	31
8.1. Město Pardubice.....	31
8.1.1. Obyvatelstvo	32
8.2. Město Hradce Králové	34
8.2.1. Obyvatelstvo	35
8.3. Město Olomouc.....	36
8.3.1. Obyvatelstvo	37
8.4. Město Plzeň.....	38
8.4.1. Obyvatelstvo	39

9.	MÍSTNÍ EKONOMIKY VYBRANÝCH MĚST.....	41
10.	INFRASTRUKTURA PRO ZNALOSTNÍ EKONOMIKU VYBRANÝCH MĚST	49
10.1.	Infrastruktura pro znalostní ekonomiku města Pardubic.....	49
10.1.1.	Výzkum, věda a inovace.....	50
10.2.	Infrastruktura pro znalostní ekonomiku města Hradec Králové.....	52
10.2.1.	Výzkum, věda a inovace.....	53
10.3.	Infrastruktura pro znalostní ekonomiku města Olomouce	54
10.3.1.	Výzkum, vývoj a inovace	55
10.4.	Infrastruktura pro znalostní ekonomiku města Plzně.....	57
10.4.1.	Výzkum, věda a inovace.....	58
11.	ROZVOJOVÝ POTENCIÁL VYBRANÝCH MĚST	59
11.1.	Rozvojový potenciál města Pardubic	59
11.2.	Rozvojový potenciál města Hradec Králové	61
11.3.	Rozvojový potenciál města Olomouc.....	62
11.4.	Rozvojový potenciál města Plzně.....	64
12.	DOPRAVNÍ NAPOJENÍ VYBRANÝCH MĚST.....	66
12.1.	Dopravní napojení města Pardubic.....	66
12.2.	Dopravní napojení města Hradec Králové	68
12.3.	Dopravní napojení města Olomouce	70
12.4.	Dopravní napojení města Plzně.....	71
13.	DAŇ Z NEMOVITOSTI VE VYBRANÝCH MĚSTECH.....	73
14.	SHRNUTÍ FAKTORŮ DETERMINUJÍCÍCH ATRAKTIVITU VYBRANÝCH MĚST	74
15.	ZÁVĚR.....	78
16.	POUŽITÉ ZDROJE.....	79
17.	SEZNAM TABULEK	83
18.	SEZNAM GRAFŮ	84
19.	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	84
20.	SEZNAM PŘÍLOH.....	84
21.	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	85

1. ÚVOD

Zvláště v dobách ekonomické krize je třeba, aby města v tvrdé konkurenci nabídla potenciálním investorům co největší výhody a tím si zajistila příliv možných investic do svého území. Tyto investice pro města znamenají nejen významný zdroj financí do městského rozpočtu, ale zejména příliv pracovních příležitostí.

Cílem této diplomové práce je na základě zvolených kritérií a ukazatelů posoudit, jak jsou vybraná města přitažlivá pro firmy vstupujících do území. Každá firma si při výběru vhodné lokality pro své působení stanovuje určité priority, které od daného území očekává a které jsou pro ni směrodatné. Čím více těchto faktorů města splňují, tím větší mají šanci na přilákání nových investic do svého území.

Mimo snahy o přilákání velkým zahraničních investorů by každé město mělo věnovat značnou pozornost rozvoji malého a středního podnikání. Výhoda velkých podniků, totiž dosahování úspor z rozsahu, spolu s dalšími výhodami plynoucími z jejich ekonomické síly, totiž staví malé a střední podniky do nevýhodného postavení. Malé a střední podniky patří mezi klíčové subjekty tržního systému, které svojí existencí podporují zdravé podnikatelské prostředí, přispívají k dosahování ekonomické rovnováhy a také k udržování politické stability.

V první části této diplomové práce se budu zabývat teoretickými poznatky týkajícími se malého a středního podnikání a jejich podpory, která je poskytována na evropské, národní a místní úrovni. Významnou roli v oblasti investic hraje Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest, která posiluje konkurenceschopnost české ekonomiky prostřednictvím podpory malých a středních podnikatelů, podnikatelské infrastruktury, inovací a získáváním zahraničních investic. Dále se budu věnovat podnikatelské infrastruktuře pro podporu podnikání, která představuje významnou roli v procesu lákání investorů do území.

Dále navážu na teoretické poznatky a budu se je snažit převést do praktické části, jejímž cílem je zhodnotit atraktivitu vybraných měst – Pardubic, Hradce Králové, Olomouce a Plzně - pro potenciální investory. Nejprve se zaměřím na charakteristiku jednotlivých měst a postupně se budu věnovat jednotlivým ukazatelům, pomocí kterých v závěru

práce porovnáám jednotlivá města a zhodnotím jejich atraktivitu pro potenciální investory.

Data potřebná pro zpracování této diplomové práce jsem získala ze strategických dokumentů měst, Veřejné databáze Českého statistického úřadu a dotazováním kompetentních odborů magistrátů zkoumaných měst.

2. MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKÁNÍ

Malé a střední podniky v České republice, podobně jako v ostatních členských zemích Evropské unie a zemích světa, mají v ekonomice velmi významnou roli.

Ve srovnání počtu malých a středních podniků s podniky velkými představují na celkovém počtu podnikatelských subjektů naprostou převahu. Zachování jejich existence a jejich hospodářský rozvoj je podporován státem vzhledem ke zřejmé souvislosti rozvoje této skupiny podniků a růstu ekonomiky jako celku. [23]

2.1. Základní pojmy malého a středního podnikání

Všeobecně uznávané definování podnikání, podniku a podnikatele vychází z Obchodního zákoníku. **Podnikatel** je v § 2 odst. 2 vymezen jako:

- a) osoba zapsaná v obchodním rejstříku;
- b) osoba, které podniká na základě živnostenského oprávnění;
- c) osoba, které podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů;
- d) osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsaná do evidence podle zvláštního předpisu.

Podnik je vymezen v § 5 odst. 1 jako soubor hmotných, jakož i osobních a nehmotných složek podnikání. K podniku náleží věci, práva a jiné majetkové hodnoty, které patří podnikateli a slouží k provozování podniku nebo vzhledem ke své povaze mají tomuto účelu sloužit.

Podnikáním se podle § 5 odst. 1 rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.

2.2. Definování malých a středních podniků

Ačkoliv se tato skupina souhrnně označuje jako „Malé a střední podniky“, je nutné připomenout, že tuto skupinu tvoří 3 poměrně odlišné podskupiny.

Kategorizace mikropodniků, malých a středních podniků je definována následovně:

Mikropodnik je charakterizován jako podnik, který zaměstnává méně než 10 osob a jehož roční obrat a/nebo bilanční suma roční rozvahy nepřevyšuje 2 miliony eur [7].

Malý podnik je definován jako podnik, který zaměstnává méně než 50 osob a jehož roční obrat¹ a/nebo bilanční suma² roční rozvahy nepřesahuje 10 milionů eur [7].

Z toho vyplývá, že **střední podnik** zaměstnává více než 50 osob (maximálně však 250 osob) a jehož roční obrat převyší 10 milionů eur (maximálně 50 milionů eur) a/nebo bilanční suma roční rozvahy převyší 10 milionů eur (nejvýše 43 milionů eur)[7].

Kategorie podniku	Počet zaměstnanců: Roční pracovní jednotka	Roční obrat	nebo	Roční bilanční suma
střední	< 250	< 50 mil. €	nebo	< 43 mil. €
malý	< 50	< 10 mil. €	nebo	< 10 mil. €
mikropodnik	< 10	< 2 mil. €	nebo	< 2 mil. €

Zdroj: [24]

Obrázek 1: Kategorizace podniků malého a středního podnikání

2.3. Význam malých a středních podniků

Malé a střední podniky mají mimořádný význam pro rozvoj národního hospodářství, pro vytvoření nových pracovních míst a pro rozvoj jednotlivých obcí, měst a regionů. Spoluvytvářejí zdravé podnikatelské prostředí, zvyšují dynamiku trhu a přispívají ke stabilizaci ekonomického systému.

Mezi ekonomické přínosy malých a středních podniků patří jejich:

¹ Obratem se rozumí výnosy bez daně z přidané hodnoty a ostatních nepřímých daní.

² Bilanční suma roční rozvahy představuje výši aktiv dané společnosti.

- významný podíl na tvorbě HDP a aktivní obchodní bilanci;
- rozšíření nabídky zboží a obohacení trhu;
- rozptýlení rizika – zabránění krizím díky velkému počtu subjektů;
- motivace k výkonu – založení a řízení malého i středního podniku je výsledkem motivace a úsilí jedinců, stimulačních a inspiračních další potenciální podnikatele;
- podpora kvality života zejména v podobě flexibilnějšího vyrovnávání rozdílů mezi nabídkou a poptávkou v geografických oblastech nezajímavých pro větší podniky;
- flexibilita, která umožňuje rychlé přizpůsobení se tržnímu prostředí;
- přínos ke zdravě fungujícímu tržnímu hospodářství a k zachování hospodářské soutěže;
- zdroj inovací;
- tvorba pracovních míst;
- příprava mládeže na povolání prostřednictvím nabízené praxe a větší ochota zaměstnávat absolventy;
- ochrana životního prostředí – vzhledem k rozsahu činnosti se malé a střední podniky podílí mnohem nižší mírou na znečišťování životního prostředí. [7]

Každý stát věnuje malým a středním podnikům zvláštní pozornost nejenom z důvodů uvedených výše, ale také proto, že zároveň existuje mnoho bariér, které zapříčiňují nižší schopnost malých a středních podniků ovlivnit vývoj trhu. Mezi tyto bariéry patří:

- menší možnost získání zakázek z kapacitních důvodů,
- obtížnější přístup k financování,
- nižší profesionalita vlastníků i zaměstnanců,
- relativně vyšší zranitelnost vzhledem k negativnímu působení vlivu externího (např. vládní rozhodnutí) ale i interního prostředí (např. nemocnost pracovníků),
- vyšší závislost na zákaznících a dodavatelích (zejména z důvodu existence menší síly a vyjednávací pozice),
- nižší a až velmi nízké působení ekonomie množství. [23]

Tyto bariéry lze označit za tradiční slabá místa existence a rozvoje malých a středních podniků a jejich projevování je velmi relativní a individuální v závislosti na řadě

působících faktorů. Nicméně právě na snížení negativního vlivu je orientována řada programů, projektů či politik ze strany vlády i Evropské unie [23].

2.4. Podpora malých a středních podniků na nadnárodní úrovni

Na nadnárodní úrovni jsou významným činitelem rozvoje malých a středních podniků různé druhy podpor plynoucích z fondů Evropské unie. Tyto podpory mohou mít jak finanční, tak nefinanční charakter.

Evropská unie nabízí České republice v letech 2007 – 2013 až 26,7 miliard eur k financování investičních a neinvestičních projektů. K financování projektů přispívá Evropská unie částkou ve výši maximálně 85 % způsobilých výdajů. Zbývajících 15 %, přibližně 132,83 miliard Kč, je financováno z národních zdrojů [12].

Česká republika v letech 2007 až 2013 využívá celkem 26 operačních programů, které lze rozdělit na tematické a regionální operační programy. Operační programy obecně jsou členěny podle typů regionu v souladu s cíli politiky hospodářské a sociální soudržnosti [11].

Cíle politiky hospodářské a sociální politiky jsou následující:

1. **Cíl Konvergence** (25,89 miliard eur): Zaměřuje se na podporu méně rozvinutých regionů a členských zemí, tj. oblastí, jejichž HDP je menší než 75% průměru EU. V ČR je podpora směřována všem regionům kromě Hlavního města Prahy. V rámci cíle Konvergence existuje celkem 8 tematických operačních programů na úrovni regionů NUTS II, na které je vyčleněna částka ve výši 21,23 miliard eur a 7 regionálních operačních programů, na které je vyčleněna částka ve výši 4,66 miliard eur [1] [11] [42].

Tematické operační programy [11]:

- Integrovaný operační program
- Operační program Doprava
- Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
- Operační program Podnikání a inovace
- Operační program Technická pomoc
- Operační program Výzkum a vývoj pro inovace
- Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

- Operační program Životní prostředí

Regionální operační programy [11]:

- Regionální operační program Jihovýchod
- Regionální operační program Jihozápad
- Regionální operační program Moravskoslezsko
- Regionální operační program Severovýchod
- Regionální operační program Severozápad
- Regionální operační program Střední Čechy
- Regionální operační program Střední Morava

2. Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost (0,42 miliard eur):

Smyslem tohoto cíle je pokračování v posilování konkurenceschopnosti a přitažlivosti regionů pomocí inovačních projektů, zlepšování životního prostředí a posilování zaměstnanosti. Zaměřuje se na regiony, které nepatří do cíle Konvergence, tj. jejichž HDP převyšuje 75% průměru EU. V ČR pod tento cíl zahrnujeme Hlavní město Praha. Pro tento region jsou určeny 2 operační programy [1] [11] [42]:

- Operační program Praha Adaptability
- Operační program Praha Konkurenceschopnost

3. Cíl Evropská územní spolupráce (0,39 miliard eur): Tento cíl se zaměřuje na podporu příhraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce mezi regiony prostřednictvím společných místních a regionálních iniciativ, také však podpora výzkumu a výměna zkušeností mezi regiony a jednotlivými členskými zeměmi navzájem. Existuje celkem 9 operačních programů, z nichž mohou všechny regiony České republiky čerpat finanční podporu, a to [1] [11] [42]:

- Operační program Meziregionální spolupráce
- Operační program Nadnárodní spolupráce
- Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko
- Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko
- Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko
- Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko

- Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko
- Síťový operační program ESPON 2013
- Síťový operační program INTERACT II

2.5. Podpora malých a středních podniků z vládních prostředků

Kromě finančních prostředků plynoucích na podporu MSP z fondů Evropské unie, podporuje tuto skupinu podniků i vláda ČR. Na centrální úrovni tuto podporu organizuje Ministerstvo průmyslu a obchodu prostřednictvím CzechInvestu v podobě dotací a prostřednictvím Českomoravské záruční a rozvojové banky (ČMZRB) v podobě zvýhodněných záruk a úvěrů [23].

Dále je důležité podotknout, že podpora malého a středního podnikání je významnou součástí Národního strategického referenčního rámce ČR na současné programové období 2007 – 2013. Tomuto strategickému dokumentu se budu věnovat v následující kapitole.

Ministerstvo průmyslu a obchodu zpracovalo pro období 2007 – 2013 Koncepti rozvoje malého a středního podnikání, podle které jsou programy financované z prostředků státního rozpočtu zaměřeny zejména na:

- poradenství,
- certifikace,
- tvorbu špičkového designu,
- podporu přípravy projektů pro výzkum a vývoj v rámcových programech EU,
- investiční projekty malých a středních podniků na území ČR, kde podnikání nelze podporovat ze strukturálních fondů,
- podporu zapojení podniků do procesu internacionalizace [23].

2.6. Ostatní formy podpory malých a středních podniků v ČR

Kromě klasických finančních podpor na nadnárodní a národní úrovni existují i další formy podpor mající charakter nefinanční pomoci, které poskytují jak vládní organizace, organizace nevládní, zejména neziskové organizace, tak i podnikatelské subjekty.

Nefinanční pomoc zejména v podobě poskytování poradenství nabízí například **CzechInvest**, který mimo jiné provozuje Regionální poradenská a informační centra. Mezi další organizace podporující MSP patří Hospodářská komora České republiky, jež zastřešuje **Informační místa pro podnikatele**. Tento projekt vznikl po vstupu ČR do EU, protože čeští podnikatelé neměli k dispozici služby na takové úrovni jako podnikatelé v zemích EU. Českým podnikatelům chyběly především informace o změnách podnikatelského prostředí po vstupu ČR do EU. Informovanost zvláště malých a středních podnikatelů o jejich současných povinnostech, možnostech a podmínkách byla poměrně malá. Hospodářská komora České republiky zřídila regionální informační místa ve všech krajích republiky pro zvýšení informovanosti českých podnikatelů o jednotném evropském trhu, o státních programech podpory malého a středního podnikání v ČR. Dále se problematice podpory MSP věnuje vládní agentura **CzechTrade** poskytující vzdělávací a další informační služby, Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR a Sdružení podnikatelů a živnostníků České republiky. Neméně důležitým subjektem podporující MSP je Unie malých a středních podniků, jež se zaměřuje na zastupování zájmů této skupiny podnikatelů a pořádání seminářů týkajících se existence malého a středního podnikání [12] [23].

3. CZECHINVEST

Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest je státní příspěvková organizace podřízená Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR, která posiluje konkurenceschopnost české ekonomiky prostřednictvím podpory malých a středních podnikatelů, podnikatelské infrastruktury, inovací a získáváním zahraničních investic z oblasti výroby, strategických služeb a technologických center [27].

V rámci zjednodušení komunikace mezi státem, podnikateli a Evropskou unií CzechInvest zastřešuje celou oblast podpory podnikání ve zpracovatelském průmyslu, a to jak z prostředků EU, tak ze státního rozpočtu. CzechInvest dále propaguje Českou republiku v zahraničí jako lokalitu vhodnou pro umístění mobilních investic, je výhradní organizací, která smí nadřízeným orgánům předkládat žádosti o investiční pobídky, a podporuje české firmy, které mají zájem zapojit se do dodavatelských řetězců nadnárodních společností. Prostřednictvím svých služeb a rozvojových

programů tak CzechInvest přispívá k rozvoji domácích firem, českých a zahraničních investorů i celkového podnikatelského prostředí [27].

Služby CzechInvestu [27]:

- informace o možnostech podpory pro malé a střední podnikatele;
- implementace dotačních programů financovaných EU a státem;
- formální poradenství k projektům;
- správa databáze podnikatelských nemovitostí;
- podpora subdodavatelů – správa databáze českých dodavatelských firem;
- pomoc při realizaci investičních projektů;
- zprostředkování státní investiční podpory;
- AfterCare – služby pro zahraniční investory, kteří již působí v České republice, podpora při reinvesticích.

3.1. Programy podpory

Agentura CzechInvest se v období 2007 – 2013 zabývá programy na podporu podnikání, financované ze strukturálních fondů Evropské unie a ze státního rozpočtu České republiky v rámci třech oblastí:

- Podnikání a inovace
- Lidské zdroje a zaměstnanost
- Výzkum a vývoj

3.1.1. Podnikání a inovace

Ministerstvo průmyslu a obchodu představuje v rámci Operačního programu Podnikání a inovace (OP PI) pro období 2007-2013 celkem 15 programů podpory. Finanční prostředky z nich mohou žadatelé využít na spolufinancování podnikatelských projektů ve zpracovatelském průmyslu a souvisejících službách. Program si klade za cíl zkvalitnit infrastrukturu, zvýšit inovační činnost, zintenzivnit zavádění nových technologií, výrobků a služeb. Peníze pocházejí částečně ze strukturálních fondů EU (85 %) a částečně ze státního rozpočtu (15 %). Pro toto programovací období je k dispozici 3 041 mil. EUR ze zdrojů Společenství a 537 mil. EUR z národních zdrojů. Peníze z operačního programu Podnikání a inovace jsou vypláceny ve formě nevratných dotací, zvýhodněných úvěrů a záruk. Tuto realizaci zajišťuje kromě agentury CzechInvest také

Českomoravská záruční a rozvojová banka. Šanci mají projekty realizované na území celé České republiky vyjma hlavního města Prahy [1] [30] [42].

3.1.2. Lidské zdroje a zaměstnanost

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy se zabývá Operačním programem Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ). Program je jednoznačně zaměřen na zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti obyvatel České republiky, také však na zkvalitnění a rozvoj lidských zdrojů prostřednictvím dotací na školení zaměstnanců. Podstatnou součástí rozvoje lidských zdrojů v České republice je samozřejmě také vzdělávání, proto se OP LZZ orientuje také na podporu spolupráce institucí terciárního vzdělávání s podniky. Cílem je začlenění dlouhodobě nezaměstnaných do pracovního procesu, zlepšení fungování a větší transparentnost veřejné správy a veřejných služeb. Pro programovací období 2007 – 2013 je k dispozici 1 837 mil. EUR ze zdrojů EU a 324 mil. EUR z národních zdrojů [1] [22] [42].

3.1.3. Výzkum a vývoj

Agentura CzechInvest se zabývá rozvojem infrastruktury pro průmyslový výzkum a vývoj prostřednictvím programu Potenciál, který doplnil předchozí program Prosperita. Tento program pomáhá společnostem zavádět a zvyšovat kapacity potřebné pro realizaci výzkumných, vývojových a inovačních aktivit.

Pro potřeby veřejných institucí v oblasti průmyslového výzkumu a vývoje dále slouží Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (OP VVI). Cílem tohoto operačního programu je zintenzivnit spolupráci vysokých škol s průmyslovými podniky. Nutností je především zvýšení kapacit stávajících center a vznik nových institucí v regionech ČR. Dále také zlepšením informovanosti o nabídce a poptávce v oblasti průmyslového výzkumu a vývoje a zrychlení přenosu výsledků vědy a výzkumu do praxe, průmyslu a na trh. Řídicím orgánem OP VVI je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Pro programovací období 2007 – 2013 pro OP VVI určeno 2 071 mil. EUR ze zdrojů EU a 365 mil. EUR z rozpočtu ČR [1] [31] [42].

4. NÁRODNÍ STRATEGICKÝ REFERENČNÍ RÁMEC ČR (NSRR ČR)

Národní strategický referenční rámec vypracovává každá členská země EU. Je to základní programový a strategický dokument obsahující základní strategie a prioritní oblasti, na které by daná členská země chtěla v daném programovacím období čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů EU a Fondu soudržnosti.

Národní strategický referenční rámec ČR pro programovací období 2007–2013 je součástí přípravy České republiky na čerpání finančních prostředků, které mohou činit až 770 miliard korun [1].

Výchozím dokumentem pro zpracování NSRR je Národní rozvojový plán, který se věnuje vyhodnocení současného stavu hospodářské, sociální a politické situace v zemi a následně popisuje cíle v následujících letech.

4.1.1. Globální cíl NSRR ČR

Globálním cílem NSRR je přeměna socioekonomického prostředí ČR v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby ČR byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel. Prostřednictvím trvalého posilování konkurenceschopnosti bude dosahováno udržitelného růstu s cílem dosáhnout hospodářské úrovně EU-25. ČR bude usilovat o růst zaměstnanosti a o vyvážený a harmonický rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva [1] [25].

4.1.2. Strategické cíle NSRR

Národní strategický referenční rámec ČR specifikuje vedle globálního cíle také čtyři strategické cíle [25]:

- Konkurenceschopná česká ekonomika
- Otevřená, flexibilní a soudržná společnost
- Atraktivní prostředí
- Vyvážený rozvoj

4.1.2.1. Konkurenceschopná česká ekonomika

Z celkových 26,69 miliard eur, které Evropská unie poskytla České republice k dispozici v období 2007 až 2013, je částka 5,11 miliard eur určena hlavně na zvýšení konkurenceschopnosti ČR. Prostředky budou alokovány na základě operačních programů Podnikání a inovace a Výzkum a vývoj pro inovace. Cílem je posílit konkurenceschopnost podnikatelského sektoru v ČR zvyšováním jeho produktivity. Zároveň půjde o urychlení udržitelného hospodářského vývoje pomocí inovací a strukturálních změn v české ekonomice [25].

4.1.2.2. Otevřená, flexibilní a soudržná společnost

Prostředky pro tuto oblast budou poskytovány na základě tří operačních programů: Lidské zdroje a zaměstnanost, Vzdělávání pro konkurenceschopnost a Praha - Adaptabilita. Cílem je podpořit rozvoj vnitřně různorodé sociálně citlivé a soudržné společnosti a přispět ke zvyšování kvality života obyvatel. Zároveň půjde o vytvoření moderního vzdělávacího systému, který přispěje k rozvoji znalostní ekonomiky a stane se zdrojem efektivity a flexibility trhu práce České republiky [25].

Na vytvoření moderní občanské společnosti je z celkového objemu peněz poskytnutých ze strany EU České republice pro období 2007 až 2013 určena částka 3,77 miliard eur [25].

4.1.2.3. Atraktivní prostředí

Na investice do zlepšení kvality životního prostředí a dostupnosti dopravních sítí v České republice je určena částka 10,68 miliard eur. Prostředky budou poskytovány na základě operačních programů Životní prostředí a Doprava. Cílem je zlepšit dostupnost environmentální infrastruktury, obnovení kvality životního prostředí a podpora úspor energie. Zároveň má být posílena dostupnost dopravy a dopravní obslužnost při zmírnění dopadu dopravy na životní prostředí [25].

4.1.2.4. Vyvážený rozvoj území

Finanční pomoc bude poskytována prostřednictvím sedmi regionálních operačních programů a operačních programů Praha - Konkurenceschopnost, Integrovaný operační program a Technická pomoc. Cílem je odstraňování ekonomických rozdílů mezi

regiony. Jde hlavně o posílení ekonomického růstu a růstu zaměstnanosti využitím ekonomické, sociální a kulturních odlišností jednotlivých regionů České republiky [25].

Na investice do vyváženého a harmonického rozvoje celého území České republiky poskytla Evropská unie ČR v období 2007 až 2013 částku 6,72 miliard eur [25].

5. PŘÍMÉ ZAHRANIČNÍ INVESTICE

Přímé zahraniční investice jsou pro ekonomiku blahodárné a stejně vítané jako investice domácích subjektů.

Základní vymezení PZI je možno shrnout do čtyř bodů [38]:

- jedná se o mobilní materiální investice směřující do jiné země zaměřené zejména do sektoru zpracovatelského průmyslu a strategických služeb³,
- investor je zainteresován na vlastnických právech a dlouhodobém rozvoji společnosti, do které investuje,
- investorův vlastnický podíl na společnosti je větší než 10 %,
- a nezahrnují finanční operace ani rozvojové fondy a granty.

Přímé zahraniční investice mají řadu přímých i nepřímých dopadů na hostitelskou ekonomiku, které ovlivňují splnění většiny cílů hospodářské politiky. Pro hodnocení vhodnosti investice je třeba komplexně vnímat přímé i nepřímé dopady a brát v úvahu jejich čistý přínos v dlouhém období.

Mezi hlavní výhody PZI [38] [41]:

- vytváření nových pracovních příležitostí,
- umožnění vstupu do nových „sítí“ a na nové trhy,
- stimulace rozvoje infrastruktury,
- zpřístupnění nových manažerských metod a zkušeností,
- rozšíření kvalifikace a zvýšení produktivity pracovní síly,
- vstup nových výrobních technologií na trh,
- růst konkurence a konkurenceschopnosti,
- vytváření daňových přínosů na národní i místní úrovni atd.

---

³ Centra zákaznické podpory a sdílených služeb, expertní, řešitelská a servisní centra

Hlavní nevýhody PZI [38] [41]:

- narušení místního trhu,
- neprovázanost na lokální ekonomiku,
- dodatečné náklady na investiční pobídky a nerovná soutěž (pokud jsou poskytovány),
- dominance zahraničních vlastníků v klíčových sektorech,
- větší míra závislosti na zahraničních investorech,
- možnost repatriace zisku,
- možnost náhlého odchodu se všemi důsledky,
- averze ze strany místních obyvatel a další.

PZI kombinují kapitálovou injekci, manažerský vstup a vzájemně výhodnou výměnu „know-how“ spolu s otevřením cest na světové trhy. PZI vyžadují určitou socio-ekonomickou stabilitu, ale zároveň ji významně pomáhají rozvíjet.

Obecně lze konstatovat, že přístup k PZI závisí na úrovni ekonomického rozvoje. Rozvinuté země vesměs podporují PZI, nicméně v rámci jasných pravidel a rozvojových strategií. Jejich zkušeností je, že při uvážlivé, strukturované a dlouhodobě založené regionální politice lze systémová rizika PZI omezit na míru, která je vzhledem ke spektru výhod PZI naprosto přijatelná.

PZI fungují již mnoho let s velmi dobrými výsledky jako klíčové hybné síly celostátních i regionálních ekonomik na celém světě, jak v rozvinutých, tak v rozvojových zemích. Proto je důležité vytvoření rovných a zároveň co nejlepších podmínek pro veškerý kapitál. [38] [41]

5.1. Investiční pobídky

Dalším pojmem, který je úzce spjat se zahraničními investicemi a o kterém by bylo vhodné se krátce zmínit, jsou **investiční pobídky**.

Investiční pobídka neboli veřejná podpora může mít několik podob. Může se jednat o přímé poskytování finančních prostředků v podobě různých dotací, grantů a finančních injekcí. Mohou sem spadat různé druhy investičních pobídek, jako jsou daňové úlevy, prominutí sociálního a zdravotního pojištění, dotace na nově vytvořená

pracovní místa, dotace na rekvalifikaci zaměstnanců či prodeje pozemků s nezbytnou infrastrukturou ze strany obcí za zvýhodněnou cenu [18] [41].

Platí zde ovšem, že pokud mají být investiční pobídky formou veřejné podpory, je nutné, aby splňovaly následující znaky [18]:

- musí zakládat výhodu určitému podniku či určitému odvětví výroby,
- musí být poskytovány státem nebo ze státních prostředků,
- v důsledku jejich poskytnutí musí hrozit či přímo musí docházet k narušení soutěže a
- musí mít dopad na obchod mezi členskými státy EU.

Je neoddiskutovatelným faktem, že se významným způsobem podílely na přilákání přímých zahraničních investic, i když svůj význam měly především v 90. letech. V dnešní době se od nich upouští a pozitiva přímých zahraničních investic přilákaných do území pomocí investičních pobídek nejsou považována za taková, aby si zasloužily toto „zvláštní zacházení“. Přímé zahraniční investice jsou investice stojící vedle jiných druhů investic a jejich vyzdvihování a lákání na úkor domácích daňových poplatníků není zcela efektivní [41].

6. PODNIKATELSKÁ INFRASTRUKTURA NA PODPORU PODNIKÁNÍ

Podnikatelské struktury pro podporu podnikání tvoří instituce zahrnuté přímo do podpory podnikatelských aktiv, které vytvářejí podmínky pro podnikatelské prostředí poskytováním nemovitostí (pozemků a budov) a určitého stupně manažerských a ostatních služeb subjektům umístěným v daných nemovitostech případně v jejich okolí [19].

Mezi tradiční nástroje regionálního a průmyslového rozvoje patří investice privátních a veřejných fondů do projektů podnikatelské infrastruktury, které [19]:

- vytvářejí stimuly a pobídky na přemístění výrobních kapacit velkých firem do připravených území a rozvojových zón rezervovaných pro rozvoj průmyslu na okraji města,
- vytvářejí podmínky pro vznik a zakládání nových firem s využitím domácích regionálních zdrojů, zejména na úrovni malých a středních podniků.

V obecném pojetí se jedná přitom o tři základní kategorie průmyslové infrastruktury na podporu podnikání, a to [19]:

- průmyslová rozvojová území (průmyslové zóny nebo průmyslové oblasti), které jsou prvním krokem k dalším pokročilejším formám průmyslové infrastruktury,
- speciální ekonomické zóny a exportní zpracovatelské zóny se speciálními pobídkami pro podporu exportu,
- podnikatelské inkubační systémy typu podnikatelského inkubátoru, inovační centra a vědeckotechnické parky, které poskytují v podstatě podobný druh infrastruktury jako rozvojové plochy, ale jsou určeny pro technicky vyspělá průmyslová odvětví se zdůrazněním technických služeb vysoké úrovně.

Zatímco u prvních dvou kategorií je zájmem přilákat investory do regionu investory ze zahraničí, infrastrukturní investice třetí kategorie mají podporovat zejména vznik místních firem na bázi transferu technologií a inovací.

6.1. Řízené pracovní oblasti

Všechny kategorie průmyslové infrastruktury na podporu rozvoje podnikání představují formu tzv. řízených pracovních oblastí připravených pro podnikání a rozvoj průmyslu, které se vyznačují tím, že [19]:

- jsou zaměřeny k určitému účelu, tj. na podporu rozvoje dané oblasti,
- jsou určitým způsobem řízeny,
- zahrnují určité pobídky a úlevy pro přilákání investorů,
- jsou většinou rozvíjeny z popudu regionálních nebo místních orgánů v rámci celkové rozvojové strategie daného území.

Termín řízená pracovní oblast zahrnuje celou škálu zařízení, které poskytují podnikatelům prostory k podnikání na řízeném základě.

Typy řízených pracovních oblastí lze charakterizovat podle [19]:

- rozsahu manažerské podpory řídicího týmu, kterou poskytuje ve vztahu ke svým nájemníkům a jejich podnikům,
- stupně nebo míry technologické náročnosti podniků, které jsou pro zařízení přístupné.

6.2. Podnikatelské inkubační systémy

Rozhodující orientací regionální politiky je důraz na posílení infrastruktury podnikatelských služeb na místní úrovni, včetně vzdělávacích zařízení a nových finančních nástrojů pro vytvoření příznivého prostředí pro podnikání, vznik a rozšíření malých a středních podniků.

Podnikatelské inkubátory jsou pracoviště, která napomáhají startu malých a středních firem s cílem snížit rizika a snadnějšího uchycení se na trhu.

6.2.1. Definice jednotlivých podnikatelských inkubačních systémů

Všechny typy ekonomických entit, které fungují v tzv. řízených pracovních oblastech, mají řadu společných znaků, z nichž nejdůležitější jsou [19]:

- jsou nástrojem regionálního rozvoje a podpory podnikání;
- jsou to iniciativy založené převážně na využívání nemovitého majetku;
- jsou to iniciativy řízené;
- platí pro ně společný postup při přípravě, projektování a implementaci.

6.2.1.1. Podnikatelská a inovační centra (BIC)

Koncept BIC (Business and Innovation Centre) je místní nebo regionální struktura, která poskytuje malým a středním podnikům (MSP) komplexní rozsah služeb za výhodně podmínky a soustřeďuje se na inovace služby v průmyslu. Vyhledává a podporuje začínající podnikatele a jejich projekty nebo již existující MSP. Podporuje také přístup MSP na mezinárodní trhy a ke spolupráci. Na rozdíl od technologických center a inovačních center poskytuje BIC svým klientům komplexní rozsah podpory, která často zahrnuje podnikatelské jednotky a podpůrná zařízení včetně služeb. BIC mají většinou přísná vstupní a výstupní kritéria [19].

6.2.1.2. Řízené dílny

Řízené dílny (někdy se nazývají překlenovací dílny) poskytují prostory a zařízení pro malé podniky popř. pro individuální podnikatele, kteří se zabývají základní výrobou a uměleckými činnostmi. Stejně jako BIC používají řízený přístup, jejich nájemci však nemusí být inovační a také úroveň podpory je jiná [19].

6.2.1.3. Centra podpory podnikání

Centra podpory podnikání poskytují poradenství podnikatelům a malým firmám, na rozdíl od řízených dílen obvykle nenabízí prostory [19].

6.2.1.4. Průmyslový (obchodní, podnikatelský) park

Park poskytuje vysoce kvalitní prostředí vhodné pro široký rozsah činností zahrnující výrobu, montáž, prodej, případně i kancelářské aktivity, přitom nevyžaduje těsnou blízkost akademických institucí. Některé vědecké parky, které neuspěly v přitahování klientely orientované na vědu, skončily právě v této kategorii. Průmyslový park je velká stavební plocha, která poskytuje pozemek a zařízení pro zřízení továren nebo i tovární haly. Jsou určeny pro typy podniků, které se obvykle zabývají výrobní činností [19].

6.2.1.5. Vědeckotechnický park

Do této kategorie řadíme inkubační systémy typu vědecký park, výzkumný park, technologický park, inovační centrum, technologické centrum a chápeme je jako nejvyspělejší formu infrastrukturních projektů na podporu podnikání. Jejich součástí bývá podnikatelský inkubátor.

- Vědecký park je iniciativa poskytující firmám vysoce kvalitní prostory s příslušenstvím na místě v těsné blízkosti univerzit. Těmito firmami bývají velmi obvykle nové začínající podniky založené vysokoškolskými učiteli, studenty a absolventy, kteří chtějí komercializovat výsledky jejich výzkumů nebo to jsou výzkumné či provozní pobočky velkých společností. Původní koncept předpokládal, že podnikatelské aktivity budou omezeny na výzkum a vývoj, ale z mnoha vědeckých parků postupně vznikly vysoce kvalitní rozvojové průmyslové oblasti pro firmy, které jsou orientované na výrobu. Úroveň řízení je různá od komplexního servisu zejména v inkubační části až pro méně častý nabízený přístup k centrálním službám [19].
- Výzkumné parky mají stejnou charakteristiku jako vědecké parky, ale obvykle jsou vyloučeny výrobní činností. Obvykle jsou vytvořeny ve spojení s aktivitami výzkumných center v rámci velkých podniků pro vývoj nových modelů a prototypů. Rozhodující je napojení na vysokou školu nebo výzkum v jedné z vedoucích oblastí vědy [19].
- Technologický park je zástavba pro umístění firem, které jsou zapojeny do komerčního využití high-tech aktivit zahrnující výzkum a vývoj, výrobu prodej

a služby. Odlišuje se od vědeckých a výzkumných parků tím, že je kladen větší důraz na výrobu. Jeho důraz je položen na blízkost high-tech firem, které se angažují v podobných operacích. Význam vazeb na univerzitu je menší než u vědeckých a výzkumných parků [19].

- Technologické centrum je zařízení pro umístění firem spíše v budově nebo komplexu budov než na pozemku. Účelem je poskytnout prostor pro menší firmy, které jsou zapojeny do high-tech aktivit s větším důrazem na výrobu než na výzkum [19].
- Inovační centrum jsou orientovány na podporu malých a středních firem zapojených do rozvoje a marketingu nových technických výrobků a procesů. Účelem inovačních center je podpora vytváření podniků s high-tech aktivitami. Poskytované služby v oblasti poradenství zahrnují takové oblasti jako finance, marketing a technologie, ale také technické služby a sekretářské služby a pomoc při vývoji prototypů pro nové firmy nebo pomoc již existujícím firmám při zdokonalování výrobních procesů [19].
- Podnikatelský inkubátor je entita na podporu podnikání, kde jsou v ohraničeném prostoru soustředěny začínající firmy. Jeho cílem je zlepšit šanci na růst a přežití těchto firem tím, že jim poskytuje prostorové a společné zařízení, manažerskou podporu a další poradenské a podpůrné služby. Hlavní důraz je kladen na místní rozvoj a vytváření pracovních příležitostí [19].

Výše uvedené pojmy a koncepce jsou v praxi často kombinovány.

7. ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI

V prvním oddílu mé práce jsem se zabývala zejména teoretickými poznatky týkajícími se malého a středního podnikání, jejich významem a charakteristikou rámcových podmínek pro jejich podnikání v současné době. Dále jsem se věnovala problematice podpory podnikání, kterou v ČR zastřešuje Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest, do jejíž působnosti spadají programy na podporu jak MSP, tak i velkých zahraničních podniků.

Každá vyspělá země má zájem na rozvoji malého a středního podnikání, a tak i Česká republika podporuje tuto skupinu podniků, a to jak z vlastních zdrojů, tak z prostředků strukturálních fondů EU. Ačkoliv objem těchto prostředků narůstá, podíl podnikatelských subjektů z řad malých a středních podniků, které podporu získávají, i přes nárůst jejich počtu, zůstává stále relativně nízký.

V následující části se zaměřím na rozbor jednotlivých faktorů u vybraných měst, které by mohly mít vliv při rozhodování firmy o vstupu do dané lokality. V poslední části se pokusím o komparaci jednotlivých ukazatelů a vyhodnocení měst z hlediska jejich atraktivity pro potenciální investory.

8. CHARAKTERISTIKY VYBRANÝCH MĚST

Pro svoji diplomovou práci jsem zvolila 4 města - Pardubice, Hradec Králové, Olomouc a Plzeň - která jsou srovnatelná jak svoji velikostí, tak významem, přičemž jsou rozmístěna po celém území České republiky. Všechna čtyři města jsou městy krajskými.

V této kapitole se budu zabývat krátkým představením vybraných měst a následně se zaměřím na hodnocení populační situace v jednotlivých městech.

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 2: Rozmístění vybraných měst v území ČR

8.1. Město Pardubice

Pardubice jsou jedním ze 13 krajských měst České republiky a nachází se 108 km východně od hlavního města Prahy. Poloha města je na krajské úrovni výrazně excentrická. Město Pardubice leží v západní části Pardubického kraje, který je spolu s Královéhradeckým a Libereckým krajem součástí regionu soudržnosti NUTS II Severovýchod. Města Pardubice a Hradec Králové tvoří pardubicko-hradeckou aglomeraci.

Pardubice zaujímají s rozlohou 83 km² 11. místo mezi 13. krajskými městy ČR. Území města je rozdělené na 20 katastrálních území.

Město Pardubice je správním centrem Pardubického kraje, statutárním městem, od 1. 1. 2000 krajským městem a v oblasti přenesené působnosti je také od 1. 1. 2003 obcí s rozšířenou působností (obcí III. stupně) a dále obcí s pověřeným obecním úřadem

(obcí II. stupně). Město Pardubice je rozděleno na 8 městských obvodů, které tvoří 32 částí.

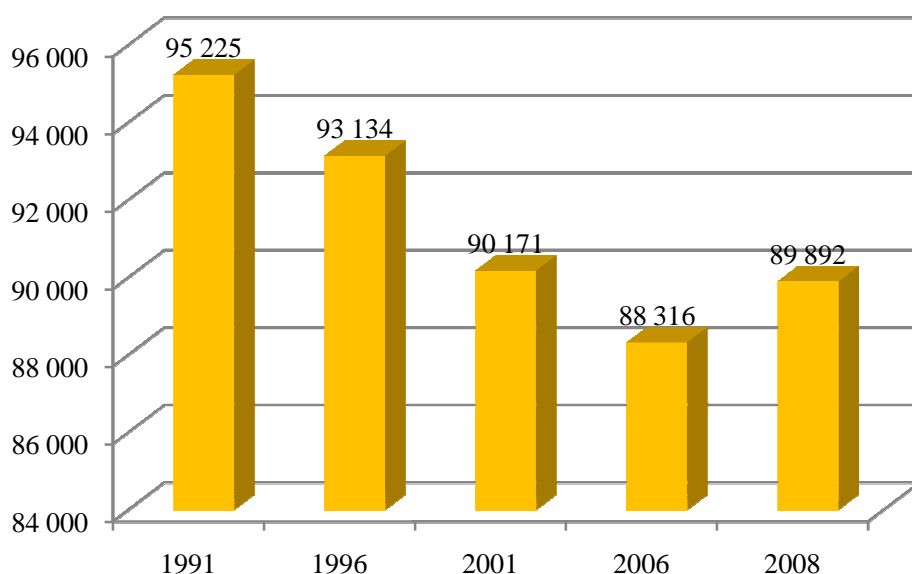
V Pardubicích sídlí také významné subjekty a instituce, např. CzechInvest, Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Severovýchod a řada dalších. V současné době je město Pardubice populačně nejsilnějším sídlem Pardubického kraje a největším ekonomickým a hospodářským centrem s vysokou koncentrací průmyslu.

Pardubice jsou také přirozeným obchodním centrem regionu s významnou správní, obytnou, obslužnou a výrobní funkcí. Město je centrem komerčních a veřejných služeb Pardubického kraje a přirozeným střediskem v oblasti kultury, sportu a společenského dění.

Ve městě se nachází Univerzita Pardubice, která je jedinou univerzitou v Pardubickém kraji a skládá se z 6 fakult. [10] [14] [33]

8.1.1. Obyvatelstvo

Město Pardubice je nejlidnatější obcí Pardubického kraje a počtem obyvatel se řadí na 10. místo mezi krajskými městy ČR. V Pardubicích žilo k 31. 12. 2008 celkem 89 892 obyvatel, což představuje 17 % populace Pardubického kraje a 54 % obyvatel okresu Pardubice.

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel města Pardubice v letech 1991 – 2008

Od roku 1991 klesl počet obyvatel města z 95 225 na 89 292 v roce 2008. Avšak při srovnání let 2006 a 2008 můžeme sledovat nárůst obyvatel o 1 576 osob. Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel ve městě Pardubice v letech 1991 – 2008 zobrazuje graf č. 1.

Tabulka 1: Věková struktura obyvatel města Pardubice v letech 1991 – 2008

Rok	Počet obyvatel k 31. 12.	0 - 14 let	15 - 64 let	65 a více let
1991	95 225	18 692	65 678	10 855
1996	93 134	15 630	65 731	11 773
2001	90 171	12 815	63 358	13 998
2006	88 316	11 345	62 012	14 959
2008	89 892	11 340	62 925	15 627

Zdroj: [46], vlastní úpravy.

Z hlediska věkové struktury jsou Pardubice srovnatelné s Hradcem Králové. Věková struktura obyvatel ve městě kopíruje trendy většiny velkých měst v ČR. Pozvolna roste počet obyvatel v poproduktivním věku (např. vlivem poklesu úmrtnosti ve vyšším věku a s tím souvisejícím prodlužováním střední délky života) a dochází tak ke stárnutí populace. Věkovou strukturu ve městě Pardubice v letech 1991 až 2008 zobrazuje tabulka 1, z které můžeme pozorovat ubývající počet obyvatel ve věku 0 – 14 let, z čehož vyplývá nárůst počtu obyvatel ve věku nad 65 let.

Tabulka 2: Obyvatelstvo města Pardubice podle ekonomické aktivity k 1. 3. 2001

Celkem obyvatel	Ekonomicky aktivní	v tom		Ekonomicky neaktivní	S nezjištěnou ekonomickou aktivitou
		zaměstnaní	nezaměstnaní		
90 668	47 460	44 368	3 092	42 562	646

Zdroj: [46], vlastní úpravy.

V tabulce 2 můžeme sledovat skladbu obyvatel podle ekonomické aktivity v roce 2001. Podle SLDB žilo ve městě k 1. 3. 2001 celkem 47 460 ekonomicky aktivních obyvatel, z toho 44 368 zaměstnaných, tj. 49% z obyvatel, a 3 092 nezaměstnaných.

8.2. Město Hradce Králové

Statutární město Hradec Králové patří svou velikostí i významem mezi nejdůležitější centra osídlení v České republice. Je sídlem Královéhradeckého kraje, který je součástí NUTS 2 Severovýchod.

Širší území Královéhradecka lze charakterizovat jako průmyslové území s intenzivní zemědělskou výrobou, nízkou mírou nezaměstnanosti a se značným rozvojem terciární a kvartérní sféry. Město Hradec Králové představuje hospodářsky, sídelně a populačně nejsilnější sídlo Královéhradeckého kraje s výrazně diferencovanou odvětvovou a oborovou strukturou. Z hlediska struktury osídlení je Hradec Králové spolu s Pardubicemi jedním z jádrových měst sídelní aglomerace regionálního až nadregionálního významu. Blízkost obou center může být pozitivním faktorem územního rozvoje aglomerace.

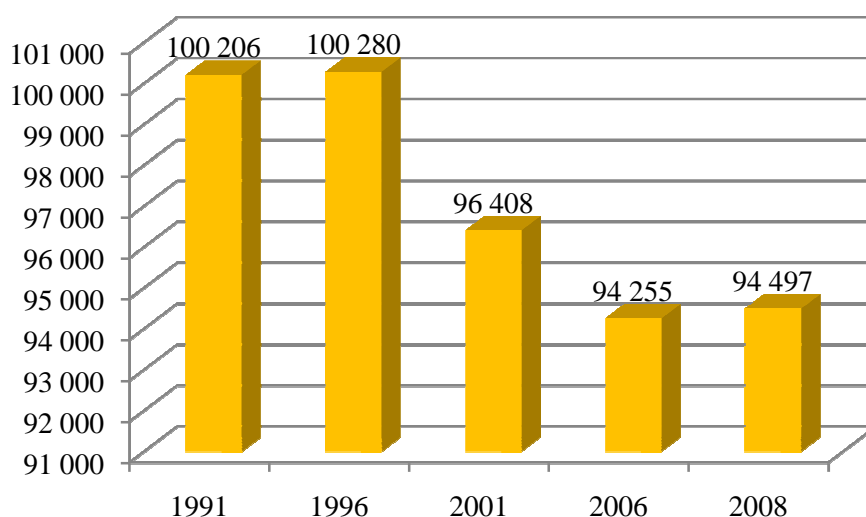
Správní území města má rozlohu 105,6 km² a k 31. 12. 2008 zde trvale žilo 94 497 obyvatel. Hradec Králové je přitažlivou lokalitou pro bydlení, nákupní příležitosti, kulturní a společenské vyžití. Je centrem administrativy a správy, sídlem řady finančních institucí, střediskem kultury, vědy a školství. Hradec Králové je významným regionálním dopravním uzlem a přirozeným spádovým střediskem severovýchodních Čech.

Správní obvod města Hradec Králové jako obce s rozšířenou působností představuje 81 obcí a jako obce s pověřeným obecním úřadem 39 obcí.

Město Hradec Králové je významným univerzitním centrem se šesti fakultami celkem tří univerzit. [13] [34]

8.2.1. Obyvatelstvo

Sledování vývoje obyvatel je významný prvek při studii a hodnocení komplexního rozvoje města. Město překročilo hranici 100 000 obyvatel v roce 1990, kdy také dosáhlo svou nejvyšší populační sílu (101 272 obyvatel). Postupně docházelo k populačním ztrátám, až se v roce 1997 město vyřadilo ze skupiny velkoměst nad 100 000 obyvatel, což dokazuje následující graf 2. Lidé z Hradce Králové se stěhují do zázemí východočeské metropole, ale ve městě zůstávají nadále pracovat. V souladu s celorepublikovými tendencemi nadále dochází k trvalému snižování počtu obyvatel avšak s méně intenzivním poklesem.

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 2: Vývoj počtu obyvatel města Hradce Králové v letech 1991 – 2008

Tabulka 3 popisuje věkovou strukturu obyvatel Hradce Králové v letech 1991 – 2008. Věkové skupiny od roku 1991 zaznamenávají výrazný úbytek počtu nově narozených dětí. Nižší podíly mladších věkových skupin jsou charakteristické pro celou populaci ČR. Ve městě se také snižuje zastoupení produktivní složky obyvatel a narůstá poproduktivní část obyvatel.

Tabulka 3: Věková struktura obyvatel města Hradec Králové v letech 1991 – 2008

Rok	Počet obyvatel k 31.12.	0 - 14 let	15 - 64 let	65 a více let
1991	100 206	19 260	68 705	12 241
1996	100 280	16 489	69 727	14 064
2001	96 408	13 762	67 467	15 179
2006	94 255	12 126	65 741	16 388
2008	94 497	11 938	65 262	17 297

Zdroj: [46], vlastní úpravy.

Ekonomická aktivita patří mezi významné charakteristiky populace města. V Hradci Králové bylo dle výsledků SLDB v roce 2001 celkem 50 630 ekonomicky aktivních obyvatel a z toho 47 612 pracujících, tj. 49 % z obyvatel, což představuje vyšší ekonomickou aktivitu obyvatelstva v krajském i republikovém měřítku.

Tabulka 4: Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity k 1. 3. 2001

Celkem obyvatel	Ekonomicky aktivní	v tom		Ekonomicky neaktivní	S nezjištěnou ekonomickou aktivitou
		zaměstnaní	nezaměstnaní		
97 155	50 630	47 610	3 020	45 411	1 114

Zdroj: [46], vlastní úpravy.

8.3. Město Olomouc

Olomouc je pátým největším městem v České republice. Díky své bohaté historii, starobylé univerzitě, kulturním a řemeslným tradicím, ale především centrální poloze v rámci Moravy byla vždy atraktivním místem pro turisty, obchodníky a podnikatele. Z ekonomického pohledu je město možné charakterizovat jako průmyslové s rozvíjejícími se službami. Díky vhodné poloze, hospodářské tradici i kvalifikované pracovní síle má město výrazný potenciál růstu.

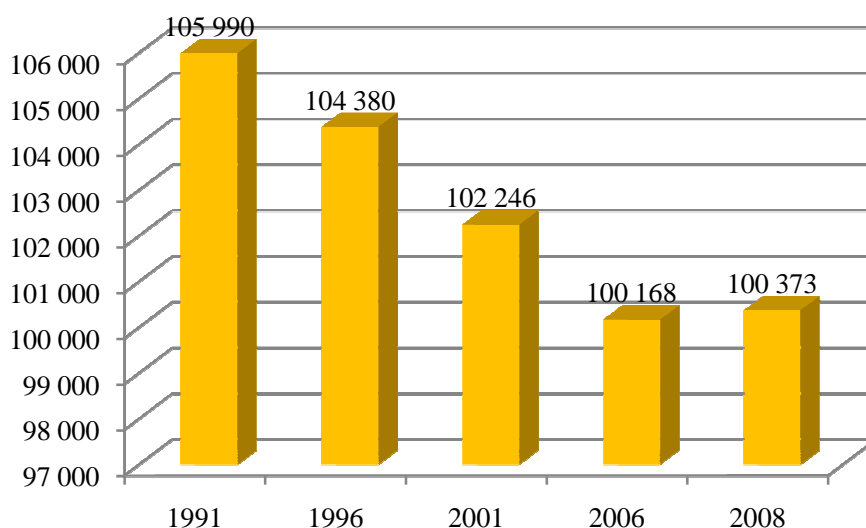
Správní území města má rozlohu 10 333 ha a trvale zde žije 100 373 obyvatel.

Olomouc je sídlem Olomouckého kraje, který je vymezen pěti okresy: Olomouc, Prostějov, Přerov, Šumperk a Jeseník. Velikostí zaujímá kraj 6,7 % rozlohy České Republiky a osmé pořadí mezi čtrnácti kraji, podle počtu obyvatel je na šestém místě. Spolu se Zlínským krajem tvoří tzv. NUTS II – Střední Morava. [16] [32] [37]

8.3.1. Obyvatelstvo

Město Olomouc se řadí mezi deset největších měst České republiky. Svým počtem obyvatel je největším městem Olomouckého kraje a také regionu NUTS II Střední Morava. K 31. 12. 2008 žilo v Olomouci 100 373 obyvatel, což představuje 44 % obyvatel okresu Olomouc.

Graf 3 znázorňuje vývoj počtu obyvatel ve městě, který v posledních letech stále klesal, v roce 2007 byl zaznamenán mírný nárůst, trvalost této změny je však velmi nejistá.

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 3: Vývoj počtu obyvatel města Olomouc v letech 1991 – 2008

Za částečnou příčinu úbytku obyvatel v Olomouci lze považovat změnu demografického chování populace. Došlo k propadu počtu narozených dětí, nárůstu bezdětných manželských párů a jednočlenných domácností. Další příčinou je také migrace obyvatel, a to pravděpodobně především „na úkor“ zázemí města – v tomto případě se stěhují zejména mladší obyvatelé a rodiny s dětmi.

Tabulka 5: Věková struktura obyvatel města Olomouc v letech 1991 – 2008

Rok	Počet obyvatel k 31.12.	0 - 14 let	15 - 64 let	65 a více let
1991	105 990	21 708	70 734	13 548
1996	104 380	18 188	71 903	14 289
2001	102 246	15 261	72 406	14 579
2006	100 168	13 435	71 554	15 179
2008	100 373	13 126	71 331	15 916

Zdroj: [46], vlastní úpravy.

Podle struktury věkových skupin můžeme konstatovat, že stejně jako v celé republice se v Olomouci podstatně snižuje počet narozených dětí, populace stárne a zvyšuje se průměrný věk.

Tabulka 6: Obyvatelstvo města Olomouc podle ekonomické aktivity k 1. 3. 2001

Celkem obyvatel	Ekonomicky aktivní	v tom		Ekonomicky neaktivní	S nezjištěnou ekonomickou aktivitou
		zaměstnaní	nezaměstnaní		
102 607	54 163	48 178	5 985	47 563	881

Zdroj: [46], vlastní úpravy.

V Olomouci bylo podle výsledků SLBD k 1. 3. 2001 celkem 54 163 ekonomicky aktivního obyvatelstva, z toho bylo 48 178 obyvatel zaměstnaných, tj. téměř 47 % obyvatel, a 5 985 nezaměstnaných.

8.4. Město Plzeň

Plzeň je čtvrtým největším městem v České republice. V západní části Čech zaujímá výrazné dominantní postavení jako silné průmyslové, obchodní, kulturní a správní centrum.

Dnešní Plzeň se rozkládá na ploše 125 km² a žije zde zhruba 170 000 obyvatel. Vysoká kulturní i hospodářská úroveň města se odrazila v osobitém stavebním vývoji.

Díky své výhodné poloze na křižovatce obchodních cest bylo město Plzeň vždy významným obchodním i kulturním centrem plzeňského regionu. V současnosti město nadále profituje z výhodné geografické polohy v centru Evropy, vynikajícího silničního spojení s hlavním městem České republiky, sousedním Německem (dálnice D 5) a blízkosti pražského mezinárodního letiště Ruzyně.

V Plzni se nachází známé průmyslové giganty - strojírenský komplex Škoda a Plzeňský Prazdroj. Mimořádným projektem v rámci celé České republiky je současná výstavba moderní průmyslové zóny Borská pole.

Úsilí o zkvalitnění úrovně vzdělání vyvrcholilo v roce 1991 založením Západočeské univerzity. Západočeská univerzita je jedinou vysokoškolskou institucí v Plzeňském kraji, která nabízí široké spektrum studia v bakalářských, magisterských nebo doktorských studijních programech pro odborníky z oblastí strojírenství, elektrotechniky, pedagogiky, ekonomiky, informatiky, aplikované mechaniky, matematiky a fyziky, filosofie, sociální a kulturní antropologie, archeologie, cizích jazyků, práva, veřejné správy. [28] [51] [52]

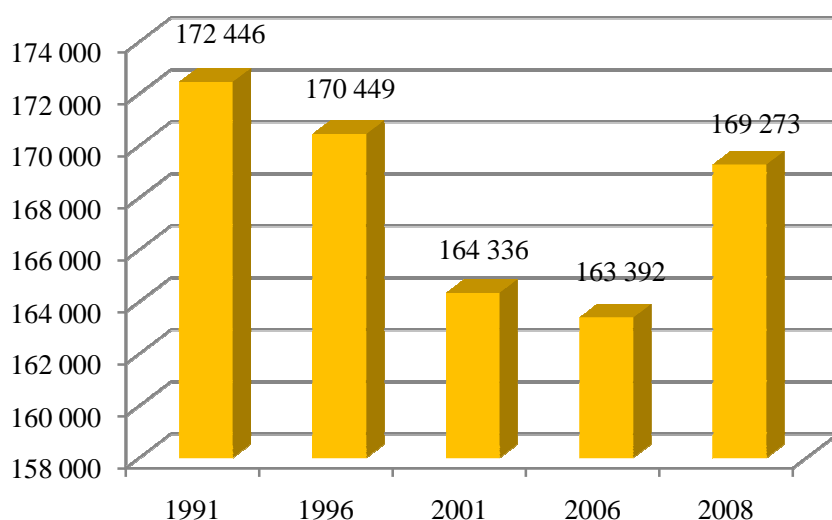
8.4.1. Obyvatelstvo

Z hlediska počtu obyvatel je Plzeň čtvrtým největším městem České republiky a na obyvatelstvu Plzeňského kraje se podílí přibližně 30%.

Vývoj počtu obyvatel v Plzni je úzce spjat s rozmachem průmyslu ve městě. Značné zvýšení počtu obyvatel nastalo v minulém století v letech 1869 - 1890 s rozvojem Škodových závodů a jiných průmyslových podniků. Počet obyvatel poměrně dynamicky rostl až do konce 19. století a dále i v první třetině 20. století. Po druhé světové válce dochází k poklesu obyvatel vlivem odsunu Němců a migrace obyvatelstva do pohraničí.

Ve druhé polovině 20. století se projevuje rychlý růst počtu obyvatel. Jsou budována nová sídliště s velkým množstvím panelových bytů, do nichž se stěhují lidé ze širokého okolí Plzně. Od poloviny 80. let začíná stagnace a později i pokles počtu obyvatel, což zřejmě souvisí se změněným demografickým chováním obyvatelstva obecně, ale i s menším množstvím dokončovaných bytů při asanaci a opravách objektů v centru města.

Ke konci roku 2008 žilo v Plzni necelých 170 000 obyvatel. [28] [51] [52]

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 4: Vývoj počtu obyvatel v Plzni v letech 1991 – 2008

Z grafu 4 je patrná klesající úroveň počtu obyvatel ve městě, která je způsobená celorepublikovou změnou v demografickém chování obyvatel. Avšak od roku 2006 se počet obyvatel ve městě každoročně zvyšuje.

Tabulka 7: Věková struktura obyvatel města Plzně v letech 1991 – 2008

Rok	Počet obyvatel k 31.12.	0 - 14 let	15 - 64 let	65 a více let
1991	172 446	33 078	117 779	21 589
1996	170 449	27 271	119 392	23 786
2001	164 336	22 703	116 398	25 235
2006	163 392	20 781	115 851	26 760
2008	169 273	21 121	119 816	28 336

Zdroj: [46], vlastní úpravy.

Věkové složení obyvatelstva Plzně je z hlediska předpokladů pro přirozenou reprodukci populace méně příznivé. Ve srovnání s krajským nebo republikovým průměrem má plzeňská populace nižší podíl dětí a vyšší podíl obyvatel v poproduktivním věku.

Tabulka 8: Obyvatelstvo města Plzně podle ekonomické aktivity k 1. 3. 2001

Celkem obyvatel	Ekonomicky aktivní	v tom		Ekonomicky neaktivní	S nezjištěnou ekonomickou aktivitou
		zaměstnaní	nezaměstnaní		
165 259	87 065	79 986	7 079	76 413	1 781

Zdroj: [46], vlastní úpravy.

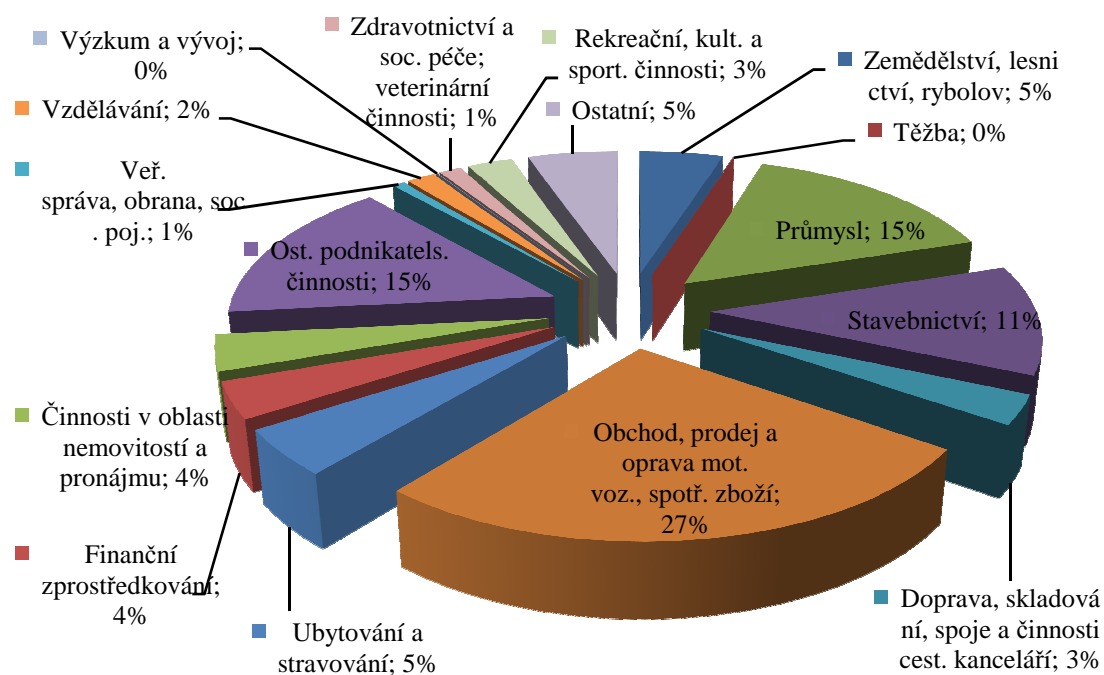
V Plzni bylo podle výsledků SLBD v roce 2001 celkem 87 065 ekonomicky aktivního obyvatelstva, a z toho bylo 79 986 zaměstnaných, což je 48 % z celkového počtu obyvatel, a 7 079 nezaměstnaných.

9. MÍSTNÍ EKONOMIKY VYBRANÝCH MĚST

V této kapitole se zaměřím na popsání vývoje a současného stavu místních ekonomik a podnikání vybraných měst.

Ekonomika každého krajského města nepůsobí v žádném případě izolovaně, ale je zapojena do širšího ekonomického systému jak na regionální, tak na národní úrovni. Proto bude věnovat pozornost nejen ekonomice jednotlivých měst, ale také ekonomice odpovídajících krajů a bývalých okresů, za které je možné získat širší spektrum statistických informací, a které představují zázemí pro rozvoj samotných měst.

Hospodářský význam města **Pardubic** určují především průmyslové podniky zaměřené zejména na průmysl strojírenský, elektrotechnický, chemický, dále na stavebnictví, potravinářský, automobilní a textilní průmysl a na energetiku.

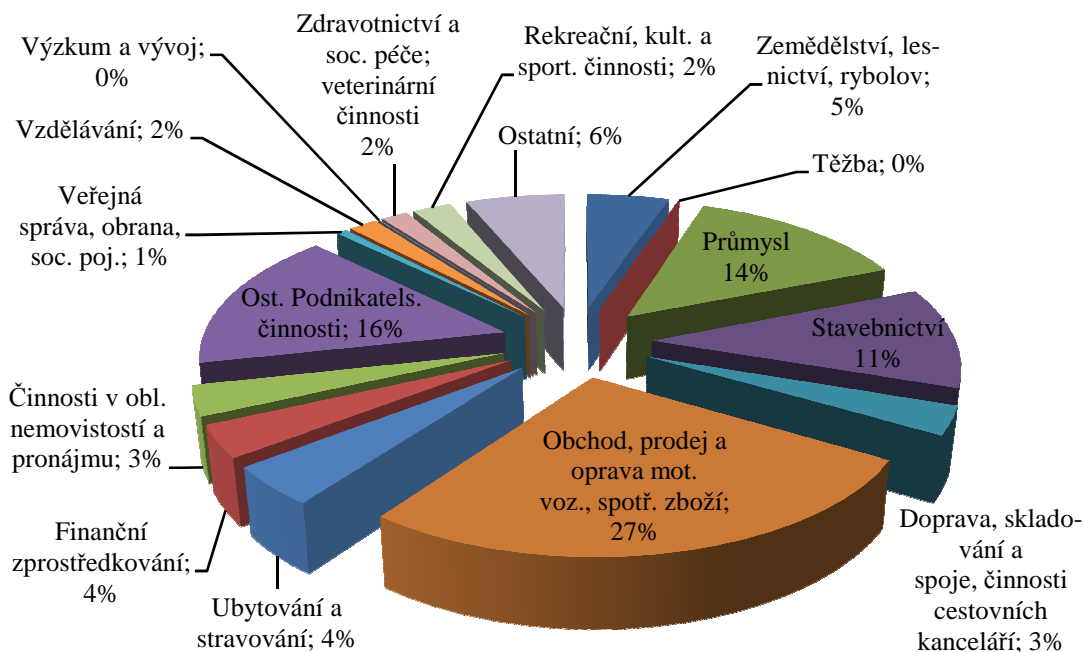

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 5: Zastoupení ekonomických subjektů v Pardubicích v roce 2006 podle odvětví

Současná ekonomická struktura **Hradce Králové** je obrazem staršího i nedávného vývoje města. Na rozdíl od Pardubic coby průmyslového města je Hradec Králové spíše regionální centrum správy, školství a kultury, což je dáno především historický vývojem města. Tato odvětví (včetně vědy a zdravotnictví) zaměstnávají v současnosti přes ¼ všech zaměstnaných ve městě. Stejně tak specifický byl vývoj zdejší průmyslové základny. Vlivem administrativních omezení rozvoje „pevnostního města“ nastal průmyslový rozvoj Hradce Králové se značným zpožděním až na konci 19. století. Svědkem tohoto „zpoždění“ je pestrá oborová skladba místního průmyslu, poměrně moderní technická základna (včetně zřetelné proinovační atmosféry) a nekonfliktní územní rozmístění průmyslových závodů [34].

I přes rozvoj těžkého průmyslu v období po 2. světové válce zůstala ekonomická struktura Hradce Králové pestrá, pokud jde o výrobní i nevýrobní obory, a vyvážená, pokud jde o podíly priméru (zemědělství), sekundéru (průmysl a stavebnictví), terciéru (doprava, spoje, obchod, komerční a veřejné služby) a kvartéru (věda a výzkum) [34].

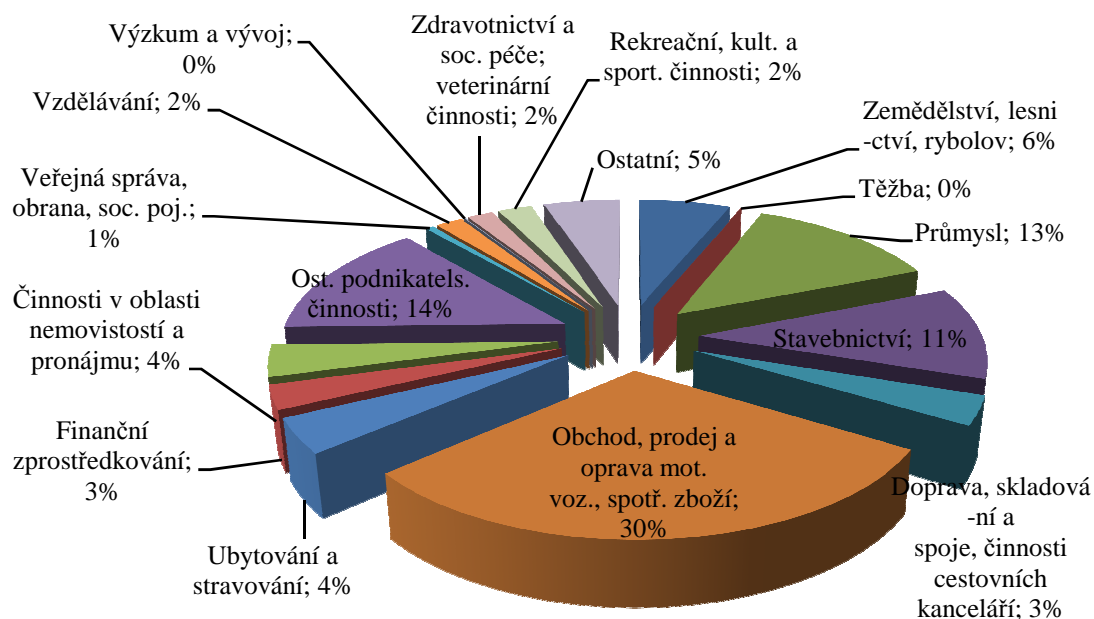

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 6: Zastoupení ekonomických subjektů v Hradci Králové v roce 2006 podle odvětví

Město **Olomouc** je spojeno s dlouhodobou tradicí průmyslové výroby, která sahá již do 19. století. Dominantními obory jsou potravinářského a strojírenského průmyslu, dále je zde zastoupen průmysl chemický, elektrotechnický, zpracování umělých hmot a stavebnictví. Vstupem zahraničních investic, zejména do průmyslových zón města, došlo k dalšímu rozvoji průmyslu strojírenského, elektrotechnického a také polygrafie.

Město Olomouc se soustředí nejen na udržení konkurenceschopnosti tradičních průmyslových odvětví, ale také na zlepšování podmínek pro rozvoj nových oborů a firem. Dynamickým vývojem prochází také sektor služeb a obchodu, město se stalo regionálním nákupním centrem se zastoupením významných obchodních řetězců, na což navazuje vstup společností v oblasti logistiky [32].

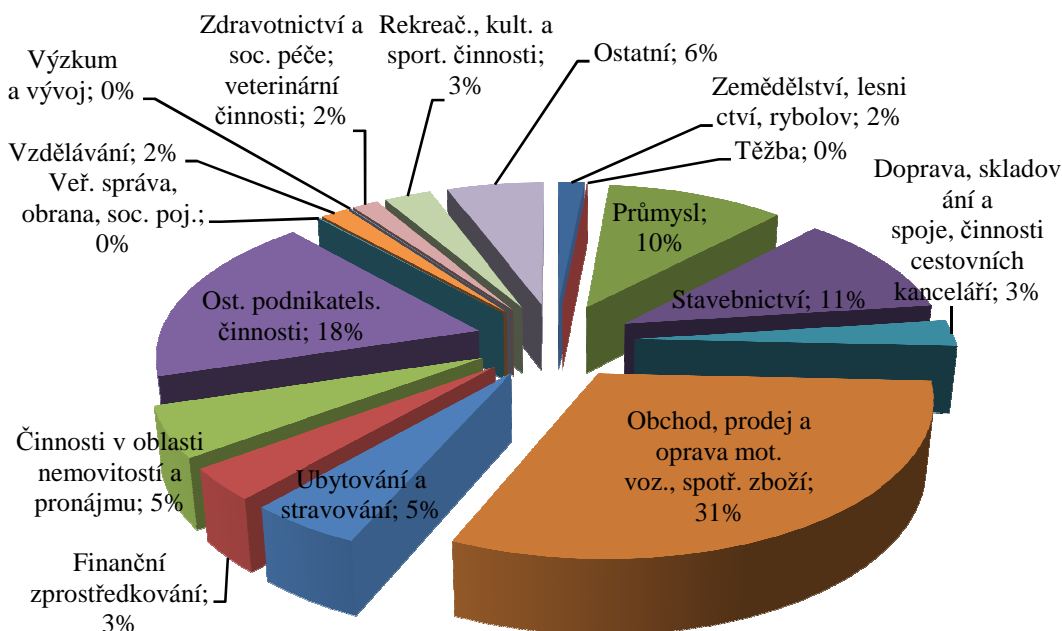
Zdroj: vlastní zpracování

Graf 7: Zastoupení ekonomických subjektů v Olomouci v roce 2006 podle odvětví

Město **Plzeň** představuje spolu s blízkým okolím dominantní průmyslové centrum s řadou podniků evropského i světového významu. Jeho atraktivita pro lokalizaci nových výrobních investic postupně vyvážila značnou závislost na odvětví těžkého průmyslu.

V průběhu devadesátých let došlo k přesunu zaměstnanců a posilování významu terciérní sféry (obchodu, služeb, apod.) na úkor sféry sekundární (výroby a stavebnictví) a primární (zemědělství). A právě zastoupení terciérní sféry v Plzni způsobuje, že klesá počet zaměstnanců v sekundární sféře (asi 39 %) a naopak vzrůstá zaměstnanost v terciérní sféře (60,5 %) [45] [51] [52].

Nejdůležitějším hospodářským odvětvím města Plzně je zpracovatelský průmysl. Dalšími významnými sektory jsou doprava, skladování, telekomunikace, stavebnictví a služby. Mezi tradiční průmyslové obory patří strojírenství se zaměřením na energetiku a dopravní systémy. Významným sektorem je keramický průmysl, potravinářství (zejména pivovarnictví a výroba vín a destilátů), výroba automobilových komponent, strojírenství a elektronika.

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 8: Zastoupení ekonomických subjektů v Plzni v roce 2006 podle odvětví

Z níže uvedené tabulky 9 můžeme pozorovat ve všech zkoumaných městech jednoznačnou převahu ekonomických subjektů zabývajících se obchodem, opravami motorových vozidel a spotřebního zboží, které zaujímá asi třetinu všech ekonomických subjektů ve městech (od 26% do 30%). Následuje odvětví průmyslu a stavebnictví (od 10% do 12%). Pokud bychom měli srovnávat odvětví průmyslu ve zkoumaných městech, tak největším podílem je zastoupen v Pardubicích, což je dáno historickým vývojem města a tradicí v chemickém, elektrotechnickém a automobilovém průmyslu.

Nejnižší podíly ekonomických subjektů nalezneme v odvětví veřejné správy, obrany a sociálního pojištění a dále v zemědělství, lesnictví a rybolovu.

Tabulka 9: Počet ekonomických subjektů podle odvětví v jednotlivých městech

Odvětví	Město			
	Pardubice	Hradec Králové	Olomouc	Plzeň
	rok 2006	rok 2006	rok 2006	rok 2006
Zemědělství, lesnictví, rybolov	1 850	2 002	2 909	702
Těžba	6	4	7	7
Průmysl	5 733	5 379	6 138	4 833
Stavebnictví	4 318	4 406	5 271	5 033
Doprava, skladování, spoje a činnosti cestovních kanceláří	1 153	1 241	1 643	1 286
Obchod, prodej a oprava mot. voz., spotř. zboží	10 017	10 444	14 390	14 214
Ubytování a stravování	1 807	1 720	1 991	2 245
Finanční zprostředkování	1 429	1 404	1 378	1 576
Činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu	1 416	1 311	1 812	2 465
Ost. podnikatels. činnosti	5 701	6 116	6 631	8 354
Veř. správa, obrana, soc. poj.	264	268	266	39
Vzdělávání	622	697	852	751
Výzkum a vývoj	14	17	29	21
Zdravotnictví a soc. péče; veterinární činnosti	486	649	814	695
Rekreační, kult. a sport. činnosti	994	942	1 067	1 275
Ostatní	1 987	2 414	2 414	2 608
Počet podnikatelských subjektů celkem	37 797	39 014	47 612	46 104

Zdroj: vlastní zpracování

Počet ekonomických subjektů podle počtu zaměstnanců v roce 2008 v jednotlivých okresech zkoumaných měst znázorňuje tabulka 10, z které je patrné, že nejvíce firem bez zaměstnanců je v plzeňském okrese. Největším počtem firem s více než 1 000 zaměstnanců se může pochlubit taktéž plzeňský okres (15).

Tabulka 10: Počet ekonomických subjektů podle počtu zaměstnanců v jednotlivých okresech zkoumaných měst k 30. 6. 2008

Počet pracovníků	Počet ekonomických subjektů			
	Pardubice	Hradec Králové	Olomouc	Plzeň
více než 1000	8	5	6	15
500 - 999	6	7	13	11
250 - 499	18	17	42	39
100 - 249	76	72	72	100
50 - 99	130	136	174	180
1 až 49	4 236	4 802	6 038	5805
0	12 687	12 276	12 983	13127
Neuvedeno	22 694	23 037	30 078	32 639
Celkem	39855	40352	49406	51916

Zdroj: vlastní zpracování

V kategorii nad 1 000 zaměstnanců působí v **pardubickém okrese** celkem 8 subjektů, z toho přímo v Pardubicích dlouhodobě sídlí 4 nejvýznamnější průmyslové podniky – FOXCONN CZ s.r.o. Pardubice (výrobce výpočetní techniky), Aliachem a.s., odštěpný závod Synthesia Pardubice (chemický průmysl), Kiekert – CS, s.r.o. Pardubice s provozem v Přelouči (elektrotechnika a automobilové komponenty), Panasonic Automotive Systems Czech, s.r.o. (výrobce mobilních telefonů a audiovizuální techniky). Kromě těchto 4 subjektů patří k největším zaměstnavatelům na území města s nejvyšším počtem zaměstnanců v Pardubicích také personální agentura XAWAX group, a.s., Pardubická krajská nemocnice, a.s., Univerzita Pardubice a Česká pošta, s.p.

Ve městě **Olomouci** ve srovnání s konkurenčními městy téměř neexistují velké (soukromé) firmy (nad 1000 zaměstnanců). Důvodem je, že řada velkých (zahraničních a reprezentativních) podniků (např. dvě ze čtyř největších firem okresu) nemá ve městě sídlo. Největšími zaměstnavateli je tak Univerzita Palackého, Fakultní nemocnice a M.L.S. Holice, spol. s.r.o., Group Leroy Somer (výroba alternátorů) – jako jediný zahraniční investor s více než 1 000 zaměstnanců. Mezi další nejvýznamnější firmy ve městě patří např. OLMA, a.s., Nestlé Česko s.r.o. - závod Zora (obojí potravinářský průmysl), MORA AEROSPACE, a.s. (výroba letecké techniky), MORA MORAVIA, s.r.o. (výroba spotřebičů varné techniky) a další.

Mezi největší zaměstnavatele v **Plzni** patří Fakultní nemocnice Plzeň, Lasselsberger, a.s., Panasonic AVC Network Czech, s.r.o., Plzeňský Prazdroj, a.s., ŠKODA

HOLDING, a.s., Yazaki Wiring Technologies Czech, s.r.o., Západočeská univerzita v Plzni BRUSH SEM s.r.o., Daikin Industries Czech Republic, s.r.o., Plzeňské městské dopravní podniky, a.s., skupina ČEZ.

Zahraniční investice

Přímé zahraniční investice jsou srovnávány za jednotlivé okresy, protože korektní srovnání za města není možné.

Tabulka 11: Vývoj přílivu PZI na obyvatele (v tis. Kč) v jednotlivých okresech zkoumaných měst

Okres	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Pardubice	53,4	54,4	57,7	71,9	91,9	88,3	77,7	101,5	87,2
Hradec Králové	16,3	34,2	41,5	61,6	50,5	50,5	40,0	32,2	57,9
Olomouc	6,9	10,2	10,2	13,3	26,6	29,3	33,1	40,1	38,1
Plzeň	81,2	113,7	136,5	210,7	213,0	185,2	196,7	203,8	209,3
Průměr ČR	61,4	79,7	96,2	114,2	113,7	125,3	145,5	162,0	195,7

Zdroj: vlastní zpracování

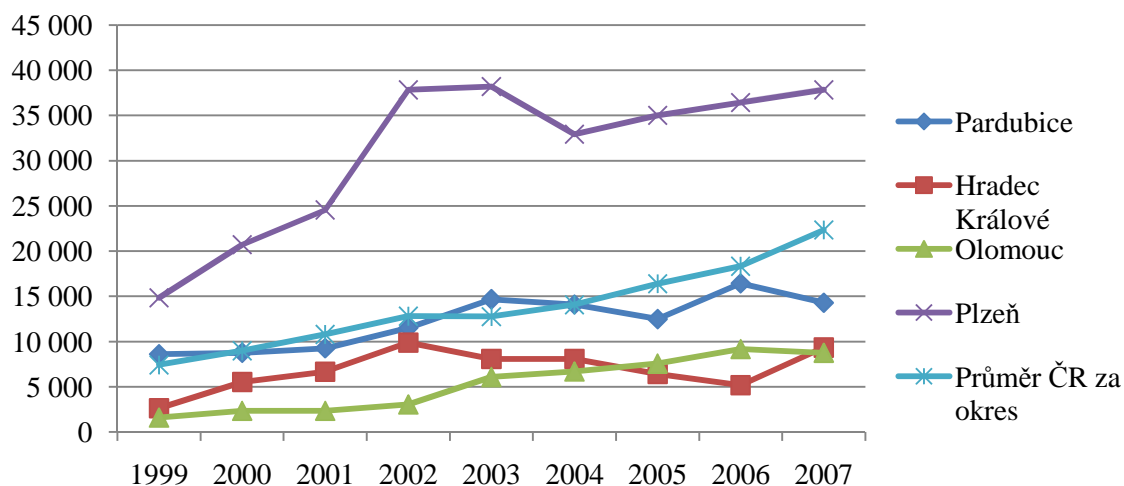
Příliv přímých zahraničních investic na obyvatele dokládá tabulka 11. Je z ní patrné, že se objem PZI každoročně zvyšuje, přestože nejvyšší objem investic byl zaznamenán v letech 2002 a 2003. Pokud porovnáme výchozí rok 1999 s rokem 2007, můžeme mnohdy sledovat i několika násobný nárůst objemu investic. Nejúspěšnějším okresem z hlediska přímých zahraničních investic je Plzeňský okres, do kterého proudí dvojnásobný až trojnásobný objem investic ve srovnání s ostatními městy. Nejvyšší tempo růstu je v okrese Olomouc, nicméně v objemu investic zaujímá Olomoucký okres poslední místo mezi vybranými okresy.

Tabulka 12: Vývoj přílivu PZI (v mil. Kč) v jednotlivých okresech zkoumaných měst

Okres	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
PCE	8 612	8 763	9 261	11 521	14 673	14 098	12 485	16 424	14 288
HK	2 631	5 519	6 657	9 875	8 078	8 082	6 403	5 164	9 337
OL	1 596	2 341	2 333	3 041	6 086	6 702	7 577	9 190	8 776
PLZ	14 852	20 720	24 561	37 839	38 202	32 941	35 030	36 433	37 839
Průměr ČR za okres	7 429	8 994	10 795	12 808	12 767	14 072	16 391	18 325	22 331

Zdroj: vlastní zpracování

Zajímavé srovnání okresů přináší i následující tabulka o přílivu absolutního objemu přímých zahraničních investic. Z ní můžeme porovnat kumulativní objem investic vybraných okresů s celorepublikovým průměrem. Zatímco Plzeňský okres vykazuje vysoce nadprůměrné hodnoty, olomoucký a královéhradecký okres je velmi podprůměrný. Objem investic v pardubickém okrese zhruba odpovídá průměru Česka za okres (výše dána mimořádně vysokou koncentrací investic do hl. města). To můžeme pozorovat i v grafu 9.

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 9: Vývoj přílivu PZI (v mil. Kč) v jednotlivých okresech zkoumaných měst

10. INFRASTRUKTURA PRO ZNALOSTNÍ EKONOMIKU VYBRANÝCH MĚST

Pro rozvoj ekonomiky a také pro ekonomickou konkurenceschopnost je velmi důležitým zdrojem rozvoj lidských zdrojů a výzkum, vývoj a schopnost vytvářet inovace. Proto se v této kapitole zaměřím na popis situace v jednotlivých městech.

Z důvodu nedostatku informací bude část hodnocení provedena prostřednictvím dat na krajské úrovni, která však mají vypovídací schopnost také pro jednotlivá města.

10.1. Infrastruktura pro znalostní ekonomiku města Pardubice

Vysoké školství ve městě reprezentuje Univerzita Pardubice, jediná vysokoškolská instituce univerzitního typu v Pardubickém kraji. Univerzitu Pardubice tvoří 7 fakult (Fakulta chemicko-technologická, Dopravní fakulta Jana Pernera, Fakulta ekonomicko-

správní, Fakulta filozofická, Fakulta restaurování se sídlem v Litomyšli, Fakulta zdravotnických studií a Fakulta elektrotechniky a informatiky).

Akademickým pracovníkům, studentům i odborné veřejnosti je k dispozici Univerzitní knihovna. Fakulta restaurování má knihovnu také v Litomyšli. Univerzitní konferenční centrum sídlí v prostorách univerzitní auly a po technické stránce zabezpečuje výuku, pořádání akademických obřadů a konferencí v těchto prostorách. Univerzita se stává součástí evropského a světového vysokoškolského vzdělávacího a výzkumného prostoru.

V současnosti probíhá příprava investičních projektů UPa ve spolupráci s partnery (např. Mezinárodní centrum materiálového výzkumu - projekt předpokládá vytvoření centra excelence v oblasti materiálového výzkumu, vybudování infrastruktury pro budovy UPa na nám. Čs. Legií - projekt je zaměřen mj. na propojení výuky s praxí a vědecko-výzkumnými aktivitami). Také probíhá příprava neinvestičních projektů pro zkvalitnění vysokoškolského vzdělávání, projektů na rozvoj lidských zdrojů a rozvoje partnerství.

Tabulka 13: Počet vysokoškolských studentů v Pardubicích podle jednotlivých fakult v akademickém roce 2008/2009

Univerzita	Fakulta	Počet studentů
Univerzita Pardubice	Dopravní fakulta Jana Pernera	2 194
	Fakulta ekonomicko-správní	2 485
	Fakulta elektrotechniky a informatiky	893
	Fakulta filozofická	1 875
	Fakulta chemicko-technologická	1 789
	Fakulta zdravotnických studií	393
Celkem studentů		9 629

Zdroj: vlastní zpracování

10.1.1. Výzkum, věda a inovace

Na území města Pardubic se výzkumu a vývoji věnuje řada společností, jako jsou Výzkumný ústav organických syntéz a.s., SYNPO, a. s., JHV – engineering s.r.o. nebo také Univerzita Pardubice.

Univerzita Pardubice se stává součástí evropského výzkumného prostoru. Pro univerzitu je charakteristická vědecko-výzkumná a vývojová činnost v základním i aplikovaném výzkumu ve vazbě na potřeby praxe. Partnery jsou společnosti zabývající

se aplikací dosažených poznatků v praxi a vědeckovýzkumná pracoviště jiných institucí, případně společně vytvořená pracoviště ve spolupráci s dalšími subjekty.

Významnou úlohu při podpoře vědeckých aktivit a výzkumu plní také **Institut rozvoje evropských regionů, o.p.s.**

V Pardubicích sídlí také **Regionální informační a kontaktní centrum Pardubice** – regionální organizace Výzkumného ústavu organických syntéz a.s. a Univerzity Pardubice pro mezinárodní spolupráci ve vědě, výzkumu a technologickém vývoji.

Výzkumný a vývojový potenciál není v Pardubicích dostatečně využíván, přestože existují v regionu instituce, které mají úspěchy při komercializaci výstupů výzkumu a vývoje.

V Pardubicích se nachází i další organizace tvořící inovační infrastrukturu (např. regionální kancelář agentury CzechInvest, Krajská hospodářská komora Pk, TechnoPark Pardubice, RPIC s.r.o. a další), které poskytují poradenství, služby a další významné činnosti v této oblasti.

Město Pardubice patří po Praze, Plzni a Brně k moderním lokalitám pro vědu a výzkum. Ovlivnit zaměstnanost v Pardubicích a v celém kraji směrem k inovačnímu podnikání s výrazným podílem přidané hodnoty má příležitost **TechnoPark Pardubice (TPP)** se sídlem v průmyslové zóně Staré Čivice. TPP je společným projektem Pardubického kraje, Univerzity Pardubice, Free Zone Pardubice a.s. a společnosti TechnoPark Management a.s. TPP je zaměřen na obory, které jsou z historického hlediska považovány v Pardubickém kraji za tradiční (automobilový průmysl, chemický, elektronika, informační technologie). V TPP je **podnikatelský inkubátor, vědeckotechnický park a centrum pro transfer technologií.**

Ekonomický rozvoj se ve městě dále zaměří na posílení kapacit pro výzkum, vývoj a inovace, které přinesou městu zvýšení prestiže jako centra špičkového výzkumu; dále na podporu spolupráce PPP ve výzkumu a vývoji a na zvyšování kvality pracovní síly.

[10] [33]

10.2. Infrastruktura pro znalostní ekonomiku města Hradec Králové

Město Hradec Králové je významným univerzitním centrem se šesti fakultami celkem tří univerzit. Pro město je příznačná vynikající tradice lékařských studií.

Univerzita Hradce Králové

Univerzita Hradec Králové je moderní vysokou školou vzdělávající na osm a půl tisíce studentů. V současnosti tvoří svazek univerzity tři fakulty:

- pedagogická,
- informatiky a managementu
- a filozofická,

kteří garantují na sto studijních oborů v rámci bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů v prezenční i kombinované formě.

Univerzita Karlova

V Hradci Králové se nacházejí 2 fakulty Univerzity Karlovy, a to:

- Lékařská fakulta v Hradci Králové a
- Farmaceutická fakulta v Hradci Králové.

Lékařská fakulta UK v Hradci Králové je nejstarší vysokou školou na území města. Byla založena hned po skončení 2. světové války a je jednou ze sedmnácti fakult Univerzity Karlovy. Je zaměřena především na přípravu budoucích lékařů, a to jak lékařů všeobecných, tak zubních.

Velký zájem o studium na Lékařské fakultě UK v Hradci Králové však není jen mezi českými studenty. Fakulta vyučuje lékařské obory v češtině i angličtině a ze stovek uchazečů ze zemí celého světa přijímá do studijních programů v angličtině každoročně téměř sto studentů.

Farmaceutická fakulta v Hradci Králové byla založena v roce 1969. Na fakultě lze studovat bakalářský, magisterské i doktorské studijní programy.

Fakulta vojenského zdravotnictví Univerzity obrany

Vojenské zdravotnické školství má více jak 80letou historii (první vojenská lékařská škola byla založena v roce 1927), z toho 57 let je příprava vojenských lékařů

a farmaceutů spjata s Hradcem Králové. Fakulta vojenského zdravotnictví v Hradci Králové je centrem zdravotnického vzdělávání a výzkumu AČR a její Královéhradecká etapa ve vývoji vojenského zdravotnického školství začala již v roce 1951. Od roku 2004 je fakulta součástí nově vzniklé Univerzity obrany.

Tabulka 14: Počet vysokoškolských studentů v Hradci Králové v akademickém roce 2008/2009

Univerzita	Fakulta	Počet studentů
Univerzita Hradec Králové	Pedagogická fakulta	5 268
	Fakulta informatiky a managementu	2 399
	Filozofická fakulta	892
Karlova Univerzita v Hradci Králové	Lékařská fakulta	1 661
	Farmaceutická fakulta	1 446
Univerzita obrany	Fakulta vojenského zdravotnictví	107
Celkem studentů		11 773

Zdroj: vlastní zpracování

10.2.1. Výzkum, věda a inovace

V Hradci Králové bylo v roce 2008 na bývalém vojenském letišti dostavěno **Technologické centrum Hradec Králové** (dále jen TC HK). Tento vědecký park vznikl za účelem koncentrace infrastruktury pro vyspělé technologie, vědu a výzkum v podnikatelské oblasti. VTP obecně přispívají k ekonomickému rozvoji, konkurenceschopnosti měst a regionů, vytváří nové ekonomické příležitosti, zvyšují hodnoty firem a vytváří pracovní místa založená na nových vědomostech.

K realizaci celého projektu došlo za finanční podpory Ministerstva průmyslu a obchodu ČR v rámci Operačního programu Průmysl a podnikání, programu Prosperita. Statutární město Hradec Králové se stalo investorem, žadatelem i příjemcem dotace.

Součástí TC HK je **podnikatelský inkubátor a centrum pro transfer technologií**. Prostřednictvím vybudované infrastruktury a poskytovaných služeb přináší pomoc začínajícím podnikatelům a firmám s inovačním potenciálem, které jsou schopné uplatnit svůj produkt v rozumném časovém horizontu na trhu. Tzv. start-up a spin-off firmy tak v podnikatelském inkubátoru TC HK nachází zázemí pro své zasedání. Inkubátor „podnikatelským nováčkům” poskytuje zvýhodněné nájemné kancelářských, laboratorních a dalších prostor, dotované konzultantské služby, školení či rekvalifikace.

[34]

10.3. Infrastruktura pro znalostní ekonomiku města Olomouce

Olomouc je od středověku významným střediskem vzdělanosti a kultury. Město disponuje ve srovnání s ostatními vybranými krajskými městy i s průměrem ČR vyšší vzdělanostní úrovní obyvatelstva. Hlavním důvodem je jednoznačně přítomnost významné univerzity. Dále se v Olomouci nachází soukromá neuniverzitní vysoká škola Moravská vysoká škola Olomouc.

Univerzita Palackého

Olomoucká univerzita je po Karlově univerzitě nejstarší univerzitou v České republice. V současné době má Univerzita Palackého osm fakult:

- Cyrilometodějskou teologickou fakultu,
- Lékařskou fakultu, Filozofickou fakultu,
- Přírodovědeckou fakultu,
- Pedagogickou fakultu,
- Fakultu tělesné kultury,
- Právnickou fakultu a
- Fakultu zdravotnických věd.

Celá univerzita má více než 21 000 posluchačů a kolem 2500 zaměstnanců (z nichž je asi 1000 akademických pracovníků).

Moravská vysoká škola Olomouc

Moravská vysoká škola Olomouc poskytuje tříletý bakalářský a kombinovaný studijní program Ekonomika a management.

Tabulka 15: Počet studentů v Olomouci v akademickém roce 2008/2009

Univerzita	Fakulta	Počet studentů
Univerzita Palackého	Pedagogická fakulta	4 349
	Cyrlometodějská teologická fakulta	1 302
	Filozofická fakulta	7 014
	Lékařská fakulta	2 764
	Přírodovědecká fakulta	3 437
	Fakulta zdravotnických věd	679
	Právnická fakulta	2 049
	Fakulta tělesné kultury	2 225
Moravská vysoká škola Olomouc		680
Celkem studentů		24 449

Zdroj: vlastní zpracování

Struktura vysokého školství regionu je zaměřena především na společenskovední obory, v druhé řadě pak na přírodovědecké a lékařské obory. Právě tyto poslední obory a tradice, kterou v nich region má, mohou představovat vhodné prostředí pro rozvoj znalostně založených aktivit (zvláště v biotechnologických či mikrobiologických oborech). Ekonomika Olomouce je však kromě posledně zmiňovaných oborů, které jsou oporou například pro tradiční potravinářský průmysl, postavena také na strojírenském průmyslu, pro který zde však chybí technické obory, resp. technicky zaměřená vysoká škola. Založení nové vysoké školy je však spíše dlouhodobým cílem města, neboť při založení zcela nové (technické) VŠ je otázkou mnoha let než dojde k využití přínosů takové instituce k místnímu inovačnímu podnikání. Kromě toho zde existuje riziko nízké kvality jejich absolventů, čímž by byl nízký i jejich přínos pro místní formy. Technické obory je však ve městě třeba jednoznačně rozvíjet či podporovat, z krátkodobého či střednědobého hlediska je to však možné zajistit i například prostřednictvím podpory existující spolupráce místních firem s technickými univerzitami / VŠ v dalších městech (v Praze, Brně, Ostravě apod.). Tato podpora by mohla mimo jiné také iniciovat založení pobočky výzkumného pracoviště či vznik specializovaného samostatného vysokoškolského pracoviště ve městě [32].

10.3.1. Výzkum, vývoj a inovace

Potenciál Olomouckého kraje v oblasti VaV a inovací je možné v porovnání se zbytkem České republiky zjednodušeně charakterizovat jako průměrný. Toto postavení však do jisté míry nekoresponduje s poměrně rozvinutou výzkumnou a inovační infrastrukturou – přímo ve městě Olomouci jsou lokalizovány dvě vysoké školy, vědeckotechnický

park a v blízké obci Lutín pak také soukromý výzkumný ústav (čerpací vývoj), v okrese Olomouc je pak více než 50 inovačních firem.

Z hlediska konkurenceschopnosti a inovačního podnikání je důležitější úroveň vstupů na úrovni podniků. V případě podnikových výdajů na VaV patří Olomoucký kraj k průměru Česka, nicméně zaostává za některými srovnatelnými kraji. V Olomouci je tedy třeba více podporovat soukromé aktivity v oblasti VaV, neboť z hlediska rozvoje ekonomické konkurenceschopnosti a inovačního podnikání jsou tyto výdaje na VaV rozhodující.

K tomu, aby mohl být soukromý sektor účinným způsobem podporován, je však nutné vždy znát, jaké jsou hlavní bariéry rozvoje těchto aktivit, stejně jako hlavní zaměření ekonomických aktivit v regionu, neboť potřeby v oblasti VaV a inovací se podle tohoto hlediska významně liší.

Kromě těchto údajů je důležitým zdrojem také průzkum podnikatelského prostředí. Podle něj jsou hlavní bariéry rozvoje inovačních aktivit jednak náklady, jednak nedostatek kvalifikovaných (především technických) pracovníků, kteří jsou schopni inovovat.

Co se týká oborového zaměření inovačních firem, vysoký podíl mezi nimi mají podniky ze strojírenských odvětví. Právě ty pak nejvýrazněji pociťují nedostatek kvalifikovaných pracovníků. Kromě toho zde však existují inovační podniky také v oboru zdravotnictví, optika či farmacie, pro které naopak město disponuje z hlediska vstupů velmi dobrými podmínkami. Dalšími specifickými odvětvími, pro která jsou ve městě, ale i v kraji „vhodné“ podmínky, jsou obory biotechnologií a nanotechnologií (ve městě existuje Výzkumné centrum nanomateriálů).

Důležitou součástí infrastruktury pro znalostní ekonomiku je samozřejmě také fyzická infrastruktura. I z tohoto hlediska je situace v Olomouci příznivá, neboť město od roku 2001 disponuje **vědeckotechnickým parkem**. VTP byl založen v roce 2000 pod názvem Centrum pro inovaci a transfer technologií UP a je součástí a majetkem Univerzity Palackého (UP) a je jedním z akreditovaných vědeckotechnických parků ČR. V současné době poskytuje prostory pro čtyři inovační firmy se zaměřením na biotechnologie, optoelektroniku a automatizaci. Všechny tyto firmy je pak možné považovat za spin-off firmy právě Univerzity Palackého. Od roku 2006 je součástí VTP

také **podnikatelský inkubátor**, který je zaměřen na začínající, vysoce inovační firmy a studenty posledních ročníků, absolventy, doktorandy nebo pracovníky UP, kteří se chystají založit vlastní firmu nebo ji v nedávné době založili. Z hlediska oborů by zde měly být zejména biotechnologické, nanotechnologické a optoelektronické firmy. V dalším období je Univerzitou Palackého plánováno založení také dalšího (bio)technologického parku. [32] [49]

10.4. Infrastruktura pro znalostní ekonomiku města Plzně

Podle statistických údajů je Plzeň město s velmi příznivou vzdělanostní strukturou. Ve městě se nachází **Západočeská univerzita**, která je jedinou univerzitou v Plzeňském kraji. Dále tu sídlí **Lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Plzni**.

Západočeská univerzita

Západočeská univerzita v Plzni představuje svými sedmi fakultami, výzkumným centrem Nové technologie, Ústavem mezioborových studií a Ústavem celoživotního vzdělávání významnou vzdělávací a vědecko-výzkumnou základnu v západočeském regionu. Univerzita nabízí široké spektrum studia v bakalářských, magisterských nebo doktorských studijních programech na osmi fakultách:

- Fakulta aplikovaných věd
- Fakulta ekonomická
- Fakulta elektrotechnická
- Fakulta pedagogická
- Fakulta právnická
- Fakulta strojní
- Fakulta zdravotnických studií

Karlova Univerzita

Lékařská fakulta Karlovy Univerzity v Plzni nabízí 2 studijní magisterské programy, a to Všeobecné lékařství a Zubní lékařství. Mimo to na fakultě probíhá výuka Všeobecného lékařství a Zubního lékařství též v anglickém jazyce pro zahraniční studenty - samoplátce.

Západočeskou univerzitu v Plzni a Lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Plzni navštěvuje přibližně 12 600 studentů. Počet studentů ZČU se od roku 1994 (2 047 studentů) zvedl na 11 270 v roce 2000. Došlo též k rozšíření počtu kateder i studijních programů. Počet studentů LF UK v Plzni je v posledních 10 letech stabilizovaný a pohybuje se okolo 1 200 studentů. Poptávka po studiu na vysokých školách v Plzni je vysoká a trvale není uspokojována (v posledním přijímacím řízení na ZČU bylo přijato pouze 35 % přihlášených). Přitom výrazně převažuje zájem o humanitní obory.

Tabulka 16: Počet studentů v Plzni v akademickém roce 2008/2009

Univerzita	Fakulta	Počet studentů
Západočeská univerzita	Fakulta aplikovaných věd	1 700
	Fakulta ekonomická	2 381
	Fakulta elektrotechnická	2 282
	Fakulta filozofická	2 762
	Fakulta pedagogická	3 350
	Fakulta strojní	1 650
	Fakulta zdravotnických studií	662
	Fakulta právnická	2 291
Univerzita Karlova	Lékařská fakulta v Plzni	1 814
Celkem studentů		18 892

Zdroj: vlastní zpracování

10.4.1. Výzkum, věda a inovace

Plzeň je bezesporu město s četnými zkušenostmi v oblasti vědy a výzkumu. Na vysoké úrovni probíhá spolupráce mezi školami, výzkumnými a vývojovými centry a podnikatelským sektorem.

Ve městě sídlí několik organizací, které se zapojují do vědecko-výzkumné činnosti.

Západočeská univerzita v Plzni je v těsné vazbě na přední průmyslové podniky, výzkumné ústavy a instituce, a to nejen v regionu, ale i v celé České republice.

Univerzitní výzkum a vývoj se soustřeďuje na tři typy činností:

- na základní výzkum, směřovaný k získání znalostí o základech jevů a pozorovatelných skutečnostech,
- na aplikovaný výzkum, směřovaný ke specifickému a praktickému cíli
- a na experimentální vývoj jako systematické práci, využívající existujících znalostí získaných výzkumem nebo zkušenostmi.

Nové firmy mají příležitost zahájit svou činnost v **Plzeňském vědecko-technologickém parku** (VTP), který provozuje od roku 1996 v rámci svých výzkumných činností ZČU ve spolupráci se společností Business Innovation Centre (BIC).

Podpora podnikatelskému sektoru je zajišťována prostřednictvím podnikatelského a inovačního centra – BIC Plzeň s.r.o. (společnost 100% vlastněná Statutárním městem Plzeň), která provozuje **podnikatelský inkubátor** v Plzni.

Mezi další firmy, které se podílí na vědecko-výzkumných činnostech v Plzni, patří ŠKODA HOLDING, a.s., která spolupracuje se studenty technických fakult ZČU a Škoda výzkum s.r.o., která se věnuje výzkumu, vývoji a akreditovanému zkušebnictví.

K rozvíjení mezinárodní spolupráce na projektech ve vědě a výzkumu byla v Plzni založena **Regionální kontaktní organizace pro Západní Čechy**, jejímiž zakladateli jsou ZČU, BIC a Škoda výzkum s.r.o.

V Plzni se konají pravidelně mezinárodní konference, semináře a výstavy, kde mohou podnikatelé načerpat nové informace z oblasti nejnovějších technologií a zároveň prezentovat své výrobky. Dále v Plzni každoročně probíhají Dny vědy a techniky v Plzni, které pořádá město Plzeň ve spolupráci se ZČU. Cílem akce je zábavnou formou přiblížit technické a přírodovědné obory široké veřejnosti a vzbudit zájem mládeže o studium na technických fakultách.

11. ROZVOJOVÝ POTENCIÁL VYBRANÝCH MĚST

11.1. Rozvojový potenciál města Pardubice

Na území města Pardubice se nachází **3 průmyslové zóny** – Městská průmyslová zóna ve Starých Čívicích (70 ha), Průmyslová zóna Valenter v Černé za Bory (32 ha) a Průmyslová zóna Synthésia Semtín (700 ha). Nejvýznamnější je Městská průmyslová zóna Pardubice určená k lehké průmyslové výrobě, která je plně zasíťována a téměř celá obsazena investory. Nachází se cca 6 km západně od centra města v k. ú. Staré Čívce a částečně v k.ú. Lány na Důlku. Město Pardubice v současnosti vlastní všech 70 hektarů pozemků a územní plán města počítá s možným rozšířením průmyslové zóny až na 120 ha. Hlavní výhodou pardubické průmyslové zóny je nabídka investičně kompletně připraveného území. Dalšími výhodami jsou poloha v rámci ČR, dobrá

dopravní dostupnost města a také možnost využití a rozšíření bezcelního pásma na další pozemky o rozloze až 34 ha. V roce 2001 byla oceněna za „Komplexní připravenost průmyslové zóny“ a v letech 2002 a 2003 získala druhé místo v kategorii „Zóna s největším ekonomickým přínosem“. V průmyslové zóně bylo k 31. 12. 2007 celkem 6 investorů – Panasonic Automotive Systems Czech, s.r.o. (výroba mobilních telefonů a autorádií, má vyrábět také navigační systémy), výrobci automobilových komponentů - JTEKT Automotive Czech Pardubice, s.r.o., Kyb Manufacturing Czech, s.r.o. a RONAL CR s.r.o., a dále společnosti působící v oblasti nemovitostí a developmentu - CTP Invest, s.r.o. a TechnoPark Pardubice, k.s., který také působí v oblasti výzkumu a vývoje.

Další významnou průmyslovou zónou je Průmyslová Zóna Semtín, které se nachází v areálu společnosti Synthésia, a.s.

V současné době zde působí více než 120 společností, zabývajících se vlastní výrobní a obchodní činností. Tyto společnosti využívají infrastrukturu průmyslové zóny i služeb poskytovaných společností Synthésia. Firmy ve většině případů čerpají ze synergických efektů Průmyslové zóny Semtín; mezi většinou firem již funguje spolupráce nebo jsou navázány odběratelsko-dodavatelské vztahy. Soustředí se tu firmy podnikající zejména v logistice, lehkém a těžkém průmyslu, obchodě, službách a řadě dalších oborů. Významným plusem Průmyslové zóny Semtín je bezproblémovost z hlediska územního plánu – většina nabízených nemovitostí je v rámci územního plánu města Pardubic zahrnuta v územích pro těžkou průmyslovou výrobu nebo lehkou výrobu a skladování.

Nové průmyslové zóny mohou vznikat především s využitím brownfields, čímž nedojde k dalším záborům kvalitních půd. [10] [33] [39]

Tabulka 17: Průmyslové zóny v Pardubicích

Průmyslová zóna	rozloha (ha)	v majetku města	obsazenost	počet firem
Městská průmyslová zóna Staré Čívce	70	100%	90%	5
- VTP				
- podnikatelský inkubátor				
Průmyslový park Valenter (Černá za Bory)	32	0%	70%	61
Průmyslová zóna Semtín - areál společnosti Synthésia, a.s.	700	0%	70%	120

Zdroj: vlastní zpracování

11.2. Rozvojový potenciál města Hradec Králové

Město Hradec Králové se v otázce umístění rozvojových ploch pro výrobu a služby rozhodlo zvolit opačnou cestu než většina českých měst. Město odmítlo budování jediné velké průmyslové zóny, ale zaměřili jsme se na přípravu množství menších ploch a využití stávajících průmyslových areálů.

K takovému rozhodnutí dospělo město z řady důvodů: Hradec Králové nikdy nebyl městem průmyslu a jeho ekonomická základna je orientována především na služby a menší či středně velké firmy, které negativně nezatěžují životní prostředí. Pozitivním důsledkem je, ve srovnání s podobně velkými městy, nadstandardně čisté ovzduší, nezkalené zplodinami z komínů průmyslových podniků i přirozený a ničím nerušený ráz krajiny v okolí města.

Svou roli sehrála i logistická situace. Výstavba jediné zóny, v níž by se soustředila veškerá výroba, by totiž neúměrně zatížila vybranou lokalitu dopravou, což by mohlo ohrozit celý dopravní systém města.

Absencí průmyslové zóny, kde by bylo možné postavit nový podnik na zelené louce, jsou investoři tlačeni k využívání stávajících průmyslových areálů. Po útlumu výroby v průběhu devadesátých let tak opuštěné továrny opět začínají sloužit svému účelu, a to navíc v místech, kde má průmyslová výroba historicky svou tradici.

V současnosti je tedy investorům v Hradci Králové k dispozici například tzv. severní zóna u Dopravního podniku směrem k železnici, část ploch v areálu bývalého vojenského letiště, oblast v okolí čističky odpadních vod v Třebeši či plochy ve skladištní oblasti. Určité volné kapacity jsou také v areálech podniků ČKD, ZVÚ či továrny Petrof. [34]

Tabulka 18: Průmyslové zóny v Hradci Králové

Průmyslová zóna	Rozloha (ha)	v majetku města	obsazenost	počet firem
Plačice	15,3	0%		
Farářství	5	.		
Kutnohorská	4	0%		
Březhrad - Komerční zóna jih	3,5	0%		
Severní zóna	12	100%		
Třebeš	9	75%		1
Letiště	20	100%		
Montas	17	12%		
ČKD	53	0%		
Skleníky Březhrad				

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 18 vidíme, že ve městě opravdu chybí velké průmyslové zóny jako takové, které jsou nahrazeny množstvím menších ploch, popř. využíváním starších průmyslových areálů – brownfields⁴. Bohužel se mi nepovedlo u všech průmyslových ploch získat informace o rozlohách a obsazenosti.

11.3. Rozvojový potenciál města Olomouc

V Olomouckém kraji v současnosti existuje 25 průmyslových a 3 komerční zóny, což je po Jihočeském kraji druhý nejvyšší počet. Celkovou rozlohou 603 ha patří kraji šesté místo, průměrnou velikostí, která činí pouze 21,54 ha, se však Olomoucký kraj řadí na místo poslední. Nejvíce průmyslových zón je lokalizováno v trojúhelníku měst Olomouc – Prostějov – Přerov. Od roku 1998 byly v Olomouci připravovány za pomoci státních dotací dvě průmyslové zóny (Pavelkova a Keplerova). Ty jsou dnes již plně obsazeny převážně zahraničními investory, kteří vytvořili cca 2000 nových pracovních míst.

Kromě podmínek pro zahraniční investory a větší firmy připravilo město společně s Univerzitou Palackého projekt průmyslové zóny Šlechtitelů, Vědeckotechnického parku Univerzity Palackého a podnikatelského inkubátoru. VTP byl založen již v roce 2000 – nejprve jako Centrum pro inovaci a transfer technologií – za finanční pomoci

⁴ Brownfields je urbanistický termín označující opuštěná území s rozpadajícími se obytnými budovami, nevyužívané dopravní stavby a nefunkční průmyslové zóny. Vyznačují se často obrovskými rozměry, negativními sociálními jevy (bezdomovectví, krádeže kovů) a ekologickou zátěží.

vlády prostřednictvím grantové podpory MPO a MMR a prostředků EU Phare 2003. V současné době je park již zaplněn a kromě dvou laboratoří (Centrum pro výzkum nanomateriálů a Laboratoř růstových regulátorů) Přírodovědecké fakulty v něm sídlí 4 úzce specializované firmy (měřicí přístroje, růstové regulátory, biotechnologické kultivační postupy u pěstování rostlin, zdravá výživa) založené absolventy a pracovníky Univerzity Palackého. Z důvodu obsazenosti VTP a pokračující podpory města a UP nově zakládaným inovačním firmám byl v listopadu 2006 otevřen v PZ Šlechtitelů podnikatelský inkubátor, který v současnosti registruje 4 – 6 žádostí pro první dva až tři roky existence nově zakládaných firem. [32] [37]

Tabulka 19: Průmyslové zóny v Olomouci

Průmyslová zóna	Rozloha (ha)	V majetku města	Obsazenost	Počet firem
Pavelkova	10,2	25,50%	100%	4
Keplerova	17	100%	100%	5
Šlechtitelů	16,8	80%		
- VTP	0,086	100%	100%	4
- podnikatelský inkubátor		100%	0%	4 - 6 žádostí
Železniční	15	0%		
Příkopy	70	0 %		

Zdroj: vlastní zpracování

V Olomouci se v současnosti zaplňuje také privátní PZ Železniční a rozbíhají se další významné developerské projekty, kam patří 70 ha průmyslový a logistický park Příkopy (město má pouze funkci koordinační, problémem však zůstává roztříštěná vlastnická struktura pozemků) či regenerace brownfieldu kasáren v Neředíně v podnikatelský a technologický park. Přesto město pociťuje na základě reakcí potenciálních investorů i místních podnikatelů nedostatky rozvojových ploch.

Kromě nových rozvojových ploch se v Olomouci začíná rekonverze zastaralých a nedostatečně využitých areálů typu „brownfields“. Většina ploch (60 – 70%) z kategorie „brownfields“ byla a je i v důsledku nedostatku nových volných ploch ve městě postupně obsazována a regenerována soukromými podnikatelskými subjekty. To je nepřímý důkaz silné a rozvíjející se místní ekonomiky, protože konverze brownfields je nákladná a jejich tržní regenerace je v ČR spíše výjimečná. Jestliže firmy jsou ochotny do regenerace brownfields investovat, lze z toho usuzovat na značný růstový potenciál ve městě.

Žádný ze starých průmyslových areálů (většina v soukromém vlastnictví) nepředstavuje pro město závažnou hrozbu ani příležitost (cukrovar byl již zlikvidován → PZ Keplerova) ve smyslu vzniku nové klíčové rozvojové plochy. [32] [37]

11.4. Rozvojový potenciál města Plzně

Silný trend otevřenosti hospodářství města Plzeň je zřejmý ze skutečnosti, že zde vznikly a dále vznikají ekonomické subjekty se zahraničním vlastnickým podílem. To potvrzuje atraktivitu města i jeho ambice v mezinárodním měřítku. Trvalou prioritou je zajištění konkurenceschopnosti Plzně v soutěži s jinými městy v České republice i Evropě.

Nejvýznamnějším projektem ve městě je **průmyslová zóna Borské pole**. Jsou zde soustředěny zahraniční investice v atraktivních odvětvích (elektronika, automobilové komponenty). Tato zóna byla v roce 2001 oceněna jako nejlepší průmyslová zóna v České republice.

Ke konci roku 2006 bylo vytvořeno v městském industriálním parku (MIP) Borská pole 12 481 pracovních míst. Struktura vzdělání zaměstnanců však neodpovídá vzdělanostní úrovni města - podniky v parku nabízejí málo pracovních míst pro místní vysokoškoláky. Poptávka ze strany tamních podniků je po kvalifikovaných dělnících (kovodělníci, strojírenští dělníci) s nízkou fluktuací. Dále je zájem o nekvalifikované pozice, které vzhledem k nezájmu místních obyvatel doplňují dojíždějící a zahraniční pracovníci. Na stálém zvyšování počtu cizinců má největší zásluhu Panasonic AVC Networks Czech, který je dominantním zaměstnavatelem zahraničních pracovníků.

Pro regionální ekonomiku má park význam nejen z hlediska samotné (primární) zaměstnanosti, ale důležitý je tzv. synergický efekt. Tím se rozumí napojení podniku na hostitelskou ekonomiku. Tím se rozumí napojení podniku na hostitelskou ekonomiku. Napojení firem MIP Borská pole je poměrně vysoké. Téměř ¾ podniků využívají z více než poloviny subdodavatelské vazby na místní podniky. Nejčastějším typem spolupráce je nákup zboží či služeb. Poměrně nízký je podíl nákupu konzultačních a poradenských služeb (15%), který je pro podniky nejvýhodnější z důvodu získávání nového know-how a upevnění mezipodnikových vazeb.

Na již zaplněný MIP Borská pole navazují další privátní developři.

Na severním okraji MIP Borské pole probíhá projekt komplexní revitalizace průmyslového areálu Škoda a jeho přeměna na otevřenou **Podnikatelskou zónu Škoda Plzeň**. Svou rozlohou cca 120 ha je zatím největším realizovaným brownfieldem v České republice.

Na západním okraji byl MIP Borská pole rozšířen o navazujících 30 ha a vznikl tak **CTPark Plzeň**. CTPark Plzeň je konstruovaný jako logistické centrum.

Soukromé investice se připravují ve výrobní zóně **Business Park Plzeň - Křimice**, kde jsou postupně budovány výrobní a logistické haly k pronájmu.

Soukromé projekty zastupuje také **Flexis Business Park**, v jehož areálu bude moderní administrativní a skladový komplex.

Posledním projektem je **Axis Office Park**. Management lokality zajišťuje soukromý developer. Areál budou tvořit špičkové kancelářské prostory.

Pro umístění záměrů v oblasti strategických služeb byla zvolena lokalita „**Zelený trojúhelník – jih**“, kde by se měly realizovat aktivity s vysokou přidanou hodnotou. V oblasti strategických služeb byla dále zpracována v rámci projektu **TECHNOREGION** předběžná studie proveditelnosti pro „**Centrum lékařských technologií**“, které bude umístěno v lokalitě mezi stávajícím areálem Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Plzni a Fakultní nemocnicí Plzeň. [45] [51] [52]

Další možnosti územního rozvoje města na jeho katastrálním území jsou v zásadě vyčerpány na severu. V dalších částech města jsou územní rezervy pro další zástavbu. V nejbližší době lze předpokládat intenzivní územní rozvoj v jižní části města v souvislosti s výstavbou dálnice D5.

Tabulka 20: Průmyslové zóny v Plzni

Průmyslová zóna	rozloha (ha)	v majetku města (%)	obsazenost (%)	počet firem
MIP Plzeň Borské pole	105	100%	100%	44
CTP Park Plzeň	30	0%	100%	14
Podnikatelská zóna Škoda	158	0%		
Flexis Business Park	0,8	0%	ve výstavbě	
Axis Business Park	1,5	0%	ve výstavbě	
Business Park Plzeň Křimice	3,5	0%		

Zdroj: vlastní zpracování

12. DOPRAVNÍ NAPOJENÍ VYBRANÝCH MĚST

V této kapitole se budu věnovat rozboru dopravní situace v jednotlivých městech. Zhodnotím všechny druhy dopravy, které jsou ve městě využívány. V příloze jsou k této kapitole přiložené mapy zobrazující rozmístění hlavních dopravních tahů v České republice.

Existence dopravních vazeb je základní podmínkou života města. Role pojítka ostatních městských funkcí má zásadní vliv na rozvoj města a utváření jeho struktury. Ekonomická atraktivita území je přímo podmíněna kvalitou dopravní obsluhy. Proto nároky na dopravu neustále rostou. Zároveň se však doprava dostává do střetu s ostatními městskými funkcemi z důvodu prostorové náročnosti a ekologické zátěže. Hledání vyváženého stavu mezi přirozeně rostoucími nároky na dopravu a možnostmi, jak tyto nároky uspokojit bez rušivých až destruktivních zásahů do organismu města, je vždy kompromisem.

12.1. Dopravní napojení města Pardubic

Poloha Pardubic na celorepublikové úrovni je příznivá z dopravního hlediska. Celorepublikový význam Pardubic je zdůrazněn mezinárodním železničním koridorem, mezinárodním letištěm s vojenským i civilním provozem, splavností řeky Labe v katastru města a výstavbou silničního napojení Pardubic na dálniční síť.

Silniční doprava

Dálnice D11 přerozdělí dopravní zátěže ve východních Čechách. Vybudovaná rychlostní silnice R35 (Hradec Králové – Olomouc) propojí D11 (Praha – Hradec Králové – Wroclav) s krajským městem. Obě komunikace budou procházet severně a severovýchodně od Pardubic. Z toho se vyvíjí i částečné asymetrické připojení města na nadřazenou silniční síť.

Městem prochází silnice I. třídy, I/2 (Praha – Kutná hora – Pardubice) a I/36 (Chlumeck nad Cidlinou – Pardubice – Holice). Základní komunikační síť města doplňuje komunikace I/37 směrem na jih (Hradec Králové – Pardubice – Chrudim – Ždírec nad Doubravou), která má především regionální význam, spojuje aglomerace Chrudim – Pardubice – Hradec Králové.

Z hlediska složení dopravy jsou Pardubice specifické, cca 61% je doprava vnitřní, 37% tvoří doprava cílová a 2% je doprava tranzitní. Snahou je odklonit dopravu z centra města pomocí obchvatů (severovýchodního nebo jihovýchodního) a tím např. zlepšit bezpečnost provozu, snížit zatížení životního prostředí, aj. [10] [33]

Železniční doprava

Pardubice jsou také nejvýznamnějším železničním uzlem v kraji i v celé ČR. Trať Praha – Pardubice – Česká Třebová – Brno je součástí I. tranzitního železničního koridoru vedoucí do Německa a Rakouska a trať Plzeň – Praha – Pardubice – Česká Třebová – Olomouc – Ostrava je součástí III. tranzitního koridoru směřující do Německa a na Slovensko. Na hlavní koridor jsou v Pardubicích napojeny celostátně významné trati ve směru na Liberec a přes Chrudim a Hlinsko na Havlíčkův Brod [10] [33].

Vodní doprava

Vodní doprava je realizována na řece Labi, která je zahrnuta do transevropské sítě vodních cest kategorie E (magistrála E20 Severní moře – Hamburg – Ústí nad Labem – Mělník – Pardubice).

K dlouhodobým záměrům v oblasti vodní (říční) dopravy patří splavnění Labe do Pardubic, jehož součástí bude přístav v Pardubicích a dále vybudování Multimodálního logistického centra (MLC), které umožní kombinaci s ostatními dopravními obory a přiláká nové investory. Pro MLC je v Pardubicích na levém břehu Labe mezi Svítkovem a Srnojedy k dispozici plocha o výměře cca 102 ha. Po dokončení splavnění Labe do Pardubic dojde k napojení na vnitrostátní síť vodních cest a na mezinárodní síť evropských vodních cest. V Pardubicích by měla začínat trasa plavebního kanálu Dunaj – Odra – Labe, který se také dlouhodobě připravuje. Z hlediska ochrany přírody je však problematická tato plánovaná výstavba průplavu Dunaj – Odra – Labe. Každý zásah do koryta Labe je zásahem i do krajinného rázu [10] [33].

Letecká doprava

Na jihozápadním okraji Pardubic, 4 km od centra města, se nachází veřejné mezinárodní letiště Pardubice se smíšeným vojenským a civilním provozem, které je jedním z pěti páteřních letišť ČR se statutem celního letiště. Správu civilní části letiště vykonává East Bohemian Airport a.s., kterou vlastní město Pardubice a Pardubický kraj.

K významným destinacím s rozhodující četností letů patří Rusko, pravidelné linky do Moskvy a Petrohradu. Poloha letiště v blízkosti železniční stanice Pardubice na železničním koridoru, rozvíjející se bezcelní zóny, dokončení dálnice D 11 a připravovaný koncový přístav na labské vodní cestě tvoří předpoklady pro jeho zapojení do logistického uzlu. Předpokládá se další rozvoj pardubického letiště, které však také přináší některé negativní dopady, např. zvýšenou hlukovou a emisní zátěž, apod. [10] [33]

12.2. Dopravní napojení města Hradec Králové

Silniční doprava

Hradec Králové je významnou křižovatkou silniční dopravy, jejíž význam se po realizaci dálnice D 11 Praha – Hradec Králové – Polsko bude ještě více zvyšovat. Stávající silnice I/11 je postupně nahrazována dálnicí D 11 a silnice I/35 pak postupně rychlostní komunikací R 35 dálničního typu. Dosavadní neexistence dálnice s odpovídajícím napojením na Hradec Králové je v současnosti největší brzdou rozvoje města i celého regionu.

Hradec Králové má oproti jiným městům výhodu v již vybudovaném radiálně okružním systému hlavních kapacitních komunikací doplněném o koordinovaný systém světelně řízených křižovatek. Kapacita tohoto II. silničního okruhu je však v současné době téměř vyčerpána. Jakožto spádové město oblasti je Hradec Králové i východiskem regionální hromadné dopravy. [34]

Územím města dále prochází nebo se na něm nachází významné silnice první třídy [34]:

- I/37 - Hradec Králové - Pardubice (páteř hradecko-pardubické sídelní aglomerace)
- I/33 - Hradec Králové - Jaroměř - Náchod (Wroclav)
- I/35 - zajišťující severní propojení Německa, Čech a Moravy
- I/31 - II. městský silniční okruh.

Železniční doprava

Hradec Králové leží v průsečíku hlavních dopravních tahů východních Čech, což platí i pro **železniční dopravu**. Do železničního uzlu Hradec Králové, jednoznačně nejvýznamnějšího v Královéhradeckém kraji, je zaústěno pět vesměs jednokolejných tratí. Všechny tratě se sbíhají v jednom nádraží s možností přestupů.

Na spojnici sever-jih v aglomerační ose Jaroměř - Chrudim jsou to elektrifikované tratě do Pardubic a do Jaroměře (č. 031), v ose západ-východ od Prahy k podhůří Orlických hor elektrifikované tratě do Velkého Oseku a do Týniště n. O. (č. 020), které tvoří společně s výše jmenovanými skupinu nejzatíženějších tratí v kraji. Na severozápad kraje vede méně významná trať do Jičína (č. 041).

Městem neprochází žádný transevropský ani národní železniční koridor. Nejblíží – a významný zejména z hlediska osobní dopravy – je přes Pardubice vedený IV. panevropský koridor v ose Německo – Slovensko / Rakousko.

Pro napojení Hradce Králové na železniční síť Česka, resp. pro spojení s jinými krajskými městy či většími městy v regionu jsou rozhodující dva směry.

Ve spojení s Prahou si zachová význam vedle koridorové trati č. 010 s přestupem v Pardubicích i tradičně využívaná a kilometricky kratší trať přes Chlumec n. C. a Nymburk. Do centra Prahy tak ČD mají vyjma nočních hodin v obou směrech nabídku rychlíků v hodinovém taktu s cestovní dobou 1 hod. 38 min.

Do Pardubic vede nejzatíženější trať - vyjma nočních hodin se spojením v obou směrech každou půlhodinu, střídavě zastávkový a rychlý spoj. Tam je přestup na železniční koridor ve směru do Prahy a dále na západ/sever (Plzeň, Děčín, resp. Německo), na jih (Brno, Slovensko, Rakousko) a na východ (Olomouc, Ostrava, Polsko, Slovensko). [34]

Letecká doprava

Nejbližší letiště s pravidelnými mezinárodními a vnitrostátními linkami je v Praze (101 km/90 min). Na letišti v Hradci Králové, které má charakter neveřejného mezinárodního letiště, sídlí spol. s.r.o. Gemini PORT, která provozuje letiště a zajišťuje lety pro vnitrostátní a mezinárodní přepravu osob i nákladů z Hradce Králové. Na asi 20 km

vzdáleném mezinárodním letišti v Pardubicích lze zajistit charterové lety u firmy EBA a.s.

12.3. Dopravní napojení města Olomouce

Z hlediska dopravy osob a nákladů je v současné době pro Olomouc klíčová doprava silniční a železniční. Ostatní druhy dopravy plní především účely rekreační, turistické nebo sportovní.

Vzhledem k dominantní poloze města vůči regionu i vzhledem k poloze v rámci ČR je město silně zatíženo osobní i nákladní silniční dopravou.

Silniční doprava

Město Olomouc patří díky své vnitrozemské poloze mezi významné silniční uzly České republiky, nachází se v místě křížení tří významných silnic I. třídy:

- I/55 směr Přerov – Břeclav,
- I/46 Prostějov – Olomouc – Šternberk – Opava a
- I/35 Valašské Meziříčí – Lipník n. Bečvou – Olomouc – Litovel – Hradec Králové.

Velmi důležitou roli v dopravním spojení sehrává mezinárodní silnice E462, která zajišťuje severojižní spojení Polska s Moravou a Rakouskem. Napojením rychlostní komunikace R 46 na dálnici D 1 ve Vyškově je zabezpečeno perfektní dopravní spojení s Brnem a další pokračování na Prahu (dálnice D 1) a Bratislavu (dálnice D 2).

K velmi výraznému zkvalitnění vnější dopravy došlo především díky patnáctikilometrovému obchvatu dálničního typu mezi R 46 směr Brno a R 35 směr Ostrava, který byl uveden do provozu v říjnu 2003. Obchvat je součástí plánované rychlostní komunikace R 35 Hradec Králové – Lipník nad Bečvou a výrazně urychlil dopravu zvláště ve směru na Brno, Přerov a Hranice na Moravě. Zbylá část tranzitu, která stále vede přes město ve směru Hradec Králové Ostrava, bude na obchvatovou komunikaci převedena pravděpodobně v příštím roce po dokončení úseku mezi R 46 směr Brno a R 35 od Hradce Králové. [32]

Železniční doprava

Olomouc je velmi důležitým železničním uzlem s hlavním nádražím na okraji centra města. Olomoucí prochází dva železniční koridory, a to 2. tranzitní železniční koridor a 3. tranzitní železniční koridor, které mají přímé spojení do Rakouska, Polska, Slovenska a Německa. Hlavní nádraží odbavuje osobní i nákladní dopravu, zastavují rychlíkové spoje, spojující Prahu (Cheb) s městy v Polsku, na Slovensku a v Pobaltských republikách. Dále zde jsou odbavovány místní a regionální spoje. Z hlediska obratu cestujících je nejvyšší obrat na hlavním nádraží, denně (za 24 hod.) je zde odbaveno 22 000 cestujících [32].

Letecká doprava

Ve městě se nachází letiště se statusem veřejné mezinárodní letiště. V současné době je využíváno k účelům – sportovní lety, výcvikové a zkušební lety, dopravní lety apod.

Provozovatelem letiště je od roku 1997 město Olomouc. Na základě dostupných informací nemá v současné době město zájem o další rozvoj letiště. Díky dálničnímu spojení s Brnem a Ostravou jsou v relativně dostupné vzdálenosti dvě letiště (75 km Brno, 90 km Ostrava) [32].

12.4. Dopravní napojení města Plzně

Současná struktura dopravních sítí města Plzně vychází z historického vývoje, geografické polohy města a jeho přírodních podmínek.

Plánovité založení města na soutoku čtyř řek mu předurčilo roli významné obchodní křižovatky.

Silniční doprava

Dobré napojení Plzně na silniční síť je dáno její polohou na dálnici D 5 spojující hlavní město České republiky Prahu s Německem, kde na hraničním přechodu Rozvadov/Waidhaus navazuje německá dálnice A 6. Tato dálnice vede od českých hranic přes celé Německo až do Francie.

Plzeň je křižovatkou tří hlavních dopravních tepen evropské dopravní sítě [45]:

- E 49 Německo – Vojtanov – Karlovy Vary – Plzeň – České Budějovice – Rakousko
- E 50 Německo – Rozvadov – Plzeň – Praha – Slovensko
- E 53 Německo – Cínovec – Praha – Plzeň – Železná Ruda – Německo.

Oproti jiným velkým městům České republiky je v Plzni nepříznivá dopravní situace ještě nepříznivější. Je to dáno jednak v rámci ČR nadprůměrným nárůstem počtu automobilů a jednak nedostatečně rozvinutou sítí komunikací. Nepříznivým momentem je i radiální charakter sítě, kdy se v centru města na poměrně malém prostoru křížuje šest paprsků silnic I. třídy. Časté zahlcování centra pak výrazně narušuje chod města [17].

Kromě přetíženého centra jsou kapacitní problémy i na spojení sever – jih a východ – západ. Zejména propojení Severního Předměstí s ostatními částmi města již nevyhovuje. Na spojení východ – západ byl problém přetížení vyřešen zprovozněním dlouho očekávaného dálničního obchvatu města [17].

Železniční doprava

Plzeň je důležitým železničním uzlem, ve kterém se sbíhají trati ze šesti hlavních směrů: od Prahy, Chebu, Českých Budějovic, Domažlic, Železné Rudy a Žatce. Plzeň je součástí 3. tranzitního železničního koridoru spojujícího Německo a Slovensko.

V rámci České republiky je železniční spojení s významnými hospodářskými centry: Ostrava, Bohumín, Brno, České Budějovice, Cheb, Jihlava, Most, Olomouc, Hradec Králové, Ústí nad Labem, s hlavním městem Prahou a v neposlední řadě i s lázeňskými a turistickými místy Františkovy Lázně, Karlovy Vary, Mariánské Lázně a Železná Ruda.

Mezinárodní vlaky vyšší kvality EuroCity a InterCity spojují Plzeň s těmito městy: Bern, Dortmund, Frankfurt nad Mohanem, Kolín nad Rýnem, Košice, Mnichov, Norimberk, Stuttgart, Zürich, Žilina.

Plzeňské hlavní nádraží je umístěno téměř ve středu města a 9 menších stanic je na okraji. Frekvence výchozích, končících a tranzitních vlaků v průběhu 24 hodin činí cca 230 vlaků. Dopravu zajišťují České dráhy a.s. [17].

Letecká doprava

Nejbližší letiště pro účely civilní dopravy je mezinárodní letiště v Praze - Ruzyni, které je od města Plzně vzdáleno 85 km po dálnici.

V Plzni se nachází mezinárodní neveřejné letiště Plzeň/Líně pro lety VFR tj. za podmínek viditelnosti ve dne. Provozovatelem letiště je firma PlaneStation Pilsen s.r.o.

13. DAŇ Z NEMOVITOSTI VE VYBRANÝCH MĚSTECH

Rok 2009 přinesl několik změn týkajících se majitelů nemovitostí. Od letošního roku mají obce podle zákona možnost obecně závaznou vyhláškou pro všechny nemovitosti na území celé obce stanovit **jeden místní koeficient ve výši 2, 3, 4 nebo 5**. Tímto koeficientem se vynásobí daňová povinnost poplatníka za jednotlivé druhy pozemků. Další změna se týká vlastníků zemědělské půdy, protože zastupitelé měst mají podle zákona možnost osvobodit některé zemědělské pozemky od daně z nemovitosti.

V této kapitole proto shrnu a porovnám výši daně z nemovitosti v jednotlivých městech.

Daň z nemovitosti je majetkovou daní, jejíž výnos není přerozdělován přes státní rozpočet a stává se v plné výši příjmem rozpočtu města. Současně se jedná o jedinou daň, jejíž výši může město do jisté míry ovlivnit. Podle zákona č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, je pro všechna zkoumaná města stanoven koeficient 3,5 (pro obce nad 50 000 obyvatel). Pro jednotlivá území může obec koeficient obecně závaznou vyhláškou zvýšit o 1 nebo snížit o 1 - 3 kategorie. [15] [53]

Tabulka 21: Místní koeficient pro daň z nemovitosti v jednotlivých městech

Město	Místní koeficient pro daň z nemovitosti	Daň z nemovitosti pro zemědělskou půdu
Pardubice	2	zrušena
Hradec Králové	3	zrušena
Olomouc	1	zachována
Plzeň	1	zachována

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 20 popisuje změny týkající se daně z nemovitosti. Dvě ze zkoumaných měst, a to města Olomouc a Plzeň, se rozhodla nevyužít nové možnosti na zvýšení příjmů

města pomocí stanovení místního koeficientu pro daň z nemovitosti. Avšak Pardubice a Hradec Králové této možnosti využila.

Pardubické zastupitelstvo stanovilo obecně závaznou vyhláškou pro nemovitosti na území města místní koeficient 2, což v praxi znamená, že daň z nemovitostí je letos dvojnásobná proti loňskému roku. V Hradci Králové byl místní koeficient pro daň z nemovitosti zvýšen na trojnásobek. Naopak jako kompenzaci zvýšení daně z nemovitosti se města Hradec Králové a Pardubice rozhodly nově zrušit daň z nemovitosti pro zemědělskou půdu.

14. SHRNUTÍ FAKTORŮ DETERMINUJÍCÍCH ATRAKTIVITU VYBRANÝCH MĚST

V této kapitole se pokusím shrnout jednotlivé ukazatele, které jsem rozpracovala v předchozích kapitolách diplomové práce a na jejich základě se pokusím zhodnotit atraktivitu vybraných měst pro potenciální investory.

Ukazatele jsem seřadila do tabulky 22 a přiřadila jim váhy podle důležitosti. Důležitost je subjektivní veličina, protože potřeby a požadavky jednotlivých firem se liší a není možné vytvořit obecný model, který by byl platný pro všechny firmy. Proto jsem se rozhodla využít pro hodnocení přitažlivosti právě systém vah, který umožní v případě odlišných preferencí změnit koeficienty vah a přehodnotit atraktivitu měst podle specifických priorit firem.

Celková váha je stanovena na hodnotu 100 a rozdělena mezi jednotlivé ukazatele podle mnou stanové důležitosti, kterou jsem určila na základě poznatků získaných při zpracování této práce. Modelový příklad jsem vytvořila pro blíže nespecifikovanou firmu střední velikosti zaměřenou na výrobu mající vlastní vývojové oddělení.

Podle mého názoru patří mezi nejdůležitější ukazatele atraktivity dobré dopravní napojení města, protože město bez kvalitní celostátní či mezinárodní dopravní vazby nemůže obstát v dnešní době, kdy je na dopravu kladen čím dál větší důraz. Dalším velmi důležitým faktorem je přítomnost průmyslových zón ve městě, případně jejich rozloha, možnost využití vědeckotechnického parku a podnikatelského inkubátoru. Další významný ukazatel, který může sehrát roli při rozhodování firmy o vstupu do území, je dosavadní příliv přímých zahraničních investic, který poukazuje na množství

zahraničních firem sídlících v území. Naproti tomu faktor počtu podnikatelských subjektů má vypovídající hodnotu o malém a středním podnikání. Mezi nezanedbatelné ukazatele také patří výše místního koeficientu pro daň z nemovitosti. Faktory, které jsou pro investora zajímavé, ale podle mého názoru nemají, až takový vliv při jeho rozhodování jsou např. přítomnost univerzity, počet fakult a studentů nebo přítomnost železničních koridorů ve městě.

Váhami vynásobím body, které vyjadřují pořadí srovnávaných měst. Měštům jsem přiřadila body od 1 do 4 podle jejich pozice ve vzájemné komparaci (4 body pro město s nejlepší hodnotou u daného ukazatele a 1 bod pro město, které mělo ve srovnávání nejhorší výsledek). V případě, že měla města u některého ukazatele zjištěné stejné hodnoty, tak se přidělené body zprůměrovaly (např. pokud se na první pozici umístila dvě města, každé z nich obdrželo 3,5 bodů).

Tabulka 22: Hodnocení atraktivity vybraných měst pro potenciální investory

	váhy	Pardubice			Hradec Králové			Olomouc			Plzeň		
		zjištěné hodnoty	body	hodn.	zjištěné hodnoty	body	hodn.	zjištěné hodnoty	body	hodn.	zjištěné hodnoty	body	hodn.
Počet obyvatel (k 31. 12. 2008)	x	89 892			94 497			100 373			169 273		
Počet VŠ	x	1			3			2			2		
Počet fakult	3	6	1,5	4,5	6	1,5	4,5	9	2,5	7,5	9	2,5	7,5
Počet studentů (v akademickém roce 2008/2009)	1	9 629	1,0	1	11 773	2,0	2	24 449	4,0	4	18 892	3,0	3
Počet podnikatelských subjektů ve městě v roce 2006	15	42 377	2,0	30	39 014	1,0	15	47 612	4,0	60	46 104	3,0	45
VTP	10	ano	2,5	25	ano	2,5	25	ano	2,5	25	ano	2,5	25
Podnikatelský inkubátor	10	ano	2,5	25	ano	2,5	25	ano	2,5	25	ano	2,5	25
Počet průmyslových zón	x	3			10			5			6		
Celková rozloha průmyslových zón ve městě	7	802	4,0	28	138,5	2,0	14	129	1,0	7	298,8	3,0	21
PZI 2007 (v mil. Kč)	15	14 288	3,0	45	9 337	1,5	22,5	8 776	1,5	22,5	37 839	4,0	60
Dálnice a rychlostní silnice	15	ne	1,0	15	D11	3,0	45	R47	3,0	45	D5	3,0	45
Letiště	3	ano	3,0	9	ano	3,0	9	ano	3,0	9	ne	1,0	3
Počet železničních koridorů	6	2	3,5	21	0	1,0	6	2	3,5	21	1	2,0	12
Místní koeficient pro daň z nemovitosti	15	2	2,0	30	3	1,0	15	1	3,5	52,5	1	3,5	52,5
Celkem bodů	100		26,0	233,5		21,0	183,0		31,0	278,5		30,0	299,0

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 22 je patrné, že nejlepších výsledků v komparaci měst podle zvolených kritérií dosáhlo město Plzeň, které získalo podle stanovených vah 299 bodů a tím skončilo jako nejatraktivnější město pro nové investory. Mezi nejvýznamnější faktory, které se podílely na tomto hodnocení, patří místní koeficient pro daň z nemovitosti, u kterého se město rozhodlo nevyužít možnost jeho zvýšení a zachovalo jej na hodnotě 1. Dalšími důležitými faktory jsou celkový objem přímých zahraničních investic, který v roce 2007 přesáhl 37 000 mil. Kč, a počet podnikatelských subjektů, který činil více než 37 000, což jsou faktory vypovídající o stávající popularitě lokality jak pro velké zahraniční firmy, tak i pro podniky, které řadíme do skupiny MSP. V neposlední řadě je nezbytné zmínit i dopravní napojení, kdy Plzeň prochází dálnicí D 5, která vede dále do Německa, kde navazuje na dálnici A 6 a pokračuje do Francie.

Zbývající města nezaostávají o mnoho, neboť všechna mají velmi dobré dopravní napojení, všechna disponují jak vědeckotechnickým parkem, tak i podnikatelským inkubátorem, z čehož lze pozorovat velký zájem města na rozvoji výzkumné a inovační infrastruktury, která jde ruku v ruce s prosperující ekonomickou situací města. V těsném závěsu za Plzeň se umístilo město Olomouc s 278,5 body následováno Pardubicemi s 233,5 body a jako poslední ze zkoumaných měst skončilo město Hradec Králové, které obdrželo 183 bodů.

Získané výsledky potvrdily mé očekávání, kterého jsem nabyla v průběhu zpracování této diplomové práce.

15. ZÁVĚR

Vstup České republiky do Evropské unie ovlivnil celé národní hospodářství. Na rozdíl od sektoru velkých podnikatelských subjektů, jehož internacionalizaci přinesly vstupy zahraničních investorů již v letech předcházejících vstupu ČR do EU, pro sektor malých a středních podniků přináší členství v EU nové šance a rizika. Pro vznik a rozvoj malých a středních podniků jsou rozhodující podmínky, za kterých mohou vykonávat svou hospodářskou činnost. Národní i mezinárodní ekonomická a politická situace ovlivňuje přístup této skupiny podniků na trhy a ovlivňuje i poptávku po produktech, které malé a střední firmy vytváří a nabízí.

Pro hodnocení investiční atraktivity měst jsem vytvořila model založený na poznacích nabytých v průběhu zpracování této práce. Stanovila jsem ukazatele hodnocení, dále systém vah, jimiž lze ovlivnit důležitost jednotlivých ukazatelů. Je samozřejmé, že při množství investorů a variability jejich požadavků nemusí být tento model (hodnocení atraktivity měst pro nové investory) a jeho zvolená kritéria vždy zcela objektivní. Nicméně způsob výpočtu a systém přiřazování vah umožňuje měnit váhy a tím se lépe přizpůsobovat požadavkům investorů.

Celé hodnocení mělo za cíl poskytnout prvotní informace pro případného investora, které by mu byly nápomocny při rozhodování o výběru lokality pro své působení. Uvědomuji si, že tyto kritéria nejsou dostačující pro konečné rozhodnutí o vhodnosti daného území pro konkrétní firmu, a že je potřeba mnohem podrobnější analýza, která bude založena na specifických požadavcích podniku – jako je např. kapacita technických sítí, náklady na připojení na ně. Mimo všechny zmíněné faktory je velmi důležitý i postoj místních občanů a místní samosprávy k příchodu nových investorů do území.

Přesto věřím, že by tato práce mohla posloužit jako dobrý podkladový materiál pro potenciální investory, kteří by mohli model hodnocení investiční atraktivity aplikovat a dále jej rozpracovat podle svých specifických požadavků.

16. POUŽITÉ ZDROJE

- [1] Abeceda fondů Evropské unie 2007 - 2013. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Odbor Evropských fondů, 2007.
- [2] Aktuální informace – ČSÚ Královéhradecký kraj [online]. [cit. 20-12-2008]. Dostupné z: <<http://www.hrdeckralove.czso.cz/>>.
- [3] Aktuální informace – ČSÚ Olomoucký kraj [online]. [cit. 23-12-2008]. Dostupné z: <<http://www.olomouc.czso.cz/>>.
- [4] Aktuální informace – ČSÚ Pardubický kraj [online]. [cit. 20-12-2008]. Dostupné z: <<http://www.pardubice.czso.cz/>>.
- [5] Aktuální informace – ČSÚ Plzeňský kraj [online]. [cit. 24-12-2008]. Dostupné z: <<http://www.plzen.czso.cz/>>.
- [6] BIC Plzeň [online]. [cit. 12-5-2009]. Dostupné z: <<http://www.bic.cz/index.php>>.
- [7] BRODSKÝ, Z.; STRÍTECKÁ, M.: Malé a střední podnikání: pro kombinovanou formu studia. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. ISBN: 978-80-7194-922-0.
- [8] Brownfields – Wikipedie, otevřená encyklopedie [online]. [cit. 19-3-2008]. Dostupné z: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Brownfields>>.
- [9] CzechInvest [online]. [cit. 27-1-2009]. Dostupné z: <<http://www.czechinvest.org>>.
- [10] Dokument – IPRM.pdf [online]. [cit. 12-5-2009]. Dostupné z: <<http://www.mesto-pardubice.cz/mesto/iprm/pritazlive-mesto/dokumenty/dokument-IPRM.pdf>>.
- [11] DOLEJŠOVÁ, M.: Zdroje financování malých a středních podniků. Bučovice: Martin Stříž, 2008. ISBN: 978-80-87106-17-4.
- [12] Elektro: Projekt: Informační místo pro podnikatele [online]. [cit. 22-6-2009]. Dostupné z: <http://www.odbornecasopisy.cz/index.php?id_document=26112>.
- [13] Hradec Králové [online]. [cit. 12-12-2008]. Dostupné z: <<http://www.hrdeckralove.org>>.
- [14] Index – Město Pardubice [online]. [cit. 12-12-2008]. Dostupné z: <<http://www.mesto-pardubice.cz>>.
- [15] Informace k novele zákona o dani z nemovitosti – BusinessInfo.cz [online]. [cit. 3-6-2008]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/dan-z-nemovitosti/info-novela-dan-z-nemovitosti-1-leden-09/1001677/51363/>>.
- [16] Informační server statutárního města Olomouce [online]. [cit. 12-12-2008]. Dostupné z: <<http://www.olomouc.eu>>.

- [17] IPRM_PUM_dokument.pdf [online]. [cit. 25-4-2009]. Dostupné z: <http://www.ukep.eu/IPRM/IPRM_PUM_dokument.pdf>.
- [18] KINCL, M.: Investiční pobídky jako forma veřejné podpory. Praha: Linde, 2003. ISBN: 80-86131-48-3.
- [19] KONEČNÝ, M.; SKOKAN, K.; ZAMARSKÝ, V.: Inovační centra: transferová inovační pracoviště, inkubátory pro výchovu inovačních podnikatelů, vědecko-technické parky v regionálním rozvoji. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita, 2001. ISBN: 80-7078-873-9.
- [20] Koridory.gif[online]. [cit. 20-6-2009]. Dostupné z: <<http://www.cd.cz/static/mapy/zelsit/koridory.gif>>.
- [21] Lékařská fakulta v Plzni [online]. [cit. 14-4-2009]. Dostupné z: <<http://www.lfp.cuni.cz/default.aspx>>.
- [22] Lidské zdroje a zaměstnanost – CzechInvest [online]. [cit. 27-1-2009]. Dostupné z: <<http://www.czechinvest.org/lidske-zdroje-a-zamestnanost>>.
- [23] NOVOTNÝ, J. A KOL.: Činitelé podněcující a tlumící zakládání a rozvoj malých a středních podniků v České republice jako členské zemi Evropské unie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN: 978-80-7380-092-5.
- [24] Malé a střední podniky – Wikipedie, otevřená encyklopedie [online]. [cit. 17-7-2008]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Mal%C3%A9_a_st%C5%99edn%C3%AD_podniky>.
- [25] MMR – Národní referenční rámec [online]. [cit. 20-5-2009]. Dostupné z: <<http://www.mmr.cz/getdoc/ee0a6ee1-b2e7-4bc6-be61-a8b7a428d952/Narodni-strategicky-referencni-ramec>>.
- [26] Mapa-velka.gif [online]. [cit. 20-6-2009]. Dostupné z: <<http://www.ceskedalnice.cz/image/mapa-velka.gif>>.
- [27] O CzechInvestu – CzechInvest [online]. [cit. 27-1-2009]. Dostupné z: <<http://www.czechinvest.org/o-czechinvestu>>.
- [28] Plzeň – oficiální server města: Město Plzeň [online]. [cit. 12-12-2008]. Dostupné z: <<http://www.plzen.eu>>.
- [29] Plzeňský vědeckotechnický park: VTPP: hlavní strana [online]. [cit. 14-5-2009]. Dostupné z: <<http://www.vtpplzen.cz/>>.
- [30] Podnikání a inovace – CzechInvest [online]. [cit. 27-1-2009]. Dostupné z: <<http://www.czechinvest.org/podnikani-a-inovace>>.
- [31] Podpora aplikovaného výzkumu a vývoje – CzechInvest [online]. [cit. 27-1-2009]. Dostupné z: <<http://www.czechinvest.org/podpora-vyzkumu-a-vyvoje>>.

- [32] Profil_města_Olomouce_2007.pdf [online]. [cit. 12-12-2008]. Dostupné z: <http://www.olomouc.eu/propodnikatele/2008/profil_mesta_olomouce_2007.pdf>.
- [33] Profil-mesta.pdf [online]. [cit. 14-12-2008]. Dostupné z: <<http://pardubice.eu/urad/radnice/dulezite-informace/strategicky-plan/stahnete-si-dokument/profil-mesta.pdf>>.
- [34] Profil města 2008.pdf [online]. [cit. 13-12-2008]. Dostupné z: <<http://www.hradeckralove.org/dld/rm/Profil%20mesta%202008.pdf>>.
- [35] Programy podpory – CzechInvest [online]. [cit. 27-1-2009]. Dostupné z: <<http://www.czechinvest.org/programy-podpory>>.
- [36] Přímé zahraniční investice – Česká národní banka [online]. [cit. 14-5-2009]. Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/index.html>.
- [37] Publikace_ol_cz.pdf [online]. [cit. 14-12-2008]. Dostupné z: <http://www.olomouc.eu/propodnikatele/2005/publikace_ol_cz.pdf>.
- [38] Pzi.pdf [online]. [cit. 27-1-2009]. Dostupné z: <<http://www.rrajm.cz/download/pzi.pdf>>.
- [39] RISY.cz: [online]. [cit. 14-5-2009]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/prumyslove_zony_pardubicky_kraj>.
- [40] Rozvoj-vodni-dopravy-cr-2009.jpg [online]. [cit. 20-6-2009]. Dostupné z: <<http://dopravni.net/wp-content/gallery/pruplav-dunaj-breclav/rozvoj-vodni-dopravy-cr-2009.jpg>>.
- [41] ŘÍMAN, M.: Zahraniční investice - cíl hospodářské politiky?: sborník textů. Praha: CEP - Centrum pro ekonomiku a politiku, 2008. ISBN: 978-80-86547-90-9.
- [42] Strukturální fondy EU – Programy 2007 - 2013 [online]. [cit. 13-3-2009]. Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013>>.
- [43] Univerzita Palackého: Hlavní strana [online]. [cit. 23-4-2009]. Dostupné z: <<http://www.upol.cz/>>
- [44] Univerzita Pardubice [online]. [cit. 23-4-2009]. Dostupné z: <<http://upce.cz/index.html>>.
- [45] Útvar koncepce a rozvoje – Útvar koncepce a rozvoje města Plzně [online]. [cit. 14-12-2008]. Dostupné z: <<http://ukr.plzen.eu/>>.
- [46] Veřejná databáze ČSU [online]. [cit. 12-4-2009]. Dostupné z: <<http://vdb.czso.cz/vdb>>.
- [47] VITURKA, M.: Investiční atraktivita vybraných měst České republiky. Brno: Masarykova univerzita, 1998. ISBN: 80-210-2007-5.

- [48] VITURKA, M.: Zahraniční investice a strategie regionálního rozvoje. Brno: Masarykova univerzita, 2000. ISBN: 80-210-2297-3.
- [49] VTP UP [online]. [cit. 23-4-2009]. Dostupné z: <<http://vtpup.cz/>>.
- [50] VYBÍHAL, V.; ŠACHROVÁ, V.: Investiční pobídky v kontextu evropského regionu a měnícího se ekonomického, sociálního a právního prostředí: studie projektu GA ČR. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2004. ISBN: 80-7157-758-8.
- [51] Výroční zprávy, publikace – Útvar koncepce a rozvoje města [online]. [cit. 14-12-2008]. Dostupné z: <<http://ukr.plzen.eu/informace-o-nas/vyrocní-zpravy-publikace/vyrocní-zpravy-publikace.aspx>>.
- [52] Základní dokumenty – Útvar koncepce a rozvoje města Plzeň [online]. [cit. 14-12-2008]. Dostupné z: <<http://ukr.plzen.eu/program-rozvoje-mesta-plzne/program-rozvoje-mesta-plzne-1/zakladni-dokumenty/zakladni-dokumenty.aspx>>.
- [53] Zákon o dani z nemovitostí [online]. [cit. 3-6-2009]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dan_z_nemovitosti/>.
- [54] Západočeská univerzita v Plzni [online]. [cit. 23-4-2009]. Dostupné z: <<http://www.zcu.cz>>.
- [55] Z tisku [online]. [cit. 20-6-2009]. Dostupné z: <<http://www.tk-f.cz/tisk/brezhrad-ztisku38.php>>.

17. SEZNAM TABULEK

Tabulka 1:	Věková struktura obyvatel města Pardubice v letech 1991 – 2008.....	33
Tabulka 2:	Obyvatelstvo města Pardubice podle ekonomické aktivity k 1. 3. 2001 ...	34
Tabulka 3:	Věková struktura obyvatel města Hradec Králové v letech 1991 – 2008 .	36
Tabulka 4:	Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity k 1. 3. 2001	36
Tabulka 5:	Věková struktura obyvatel města Olomouc v letech 1991 – 2008.....	38
Tabulka 6:	Obyvatelstvo města Olomouc podle ekonomické aktivity k 1. 3. 2001	38
Tabulka 7:	Věková struktura obyvatel města Plzně v letech 1991 – 2008.....	40
Tabulka 8:	Obyvatelstvo města Plzně podle ekonomické aktivity k 1. 3. 2001	41
Tabulka 9:	Počet ekonomických subjektů podle odvětví v jednotlivých městech	46
Tabulka 10:	Počet ekonomických subjektů podle počtu zaměstnanců v jednotlivých okresech zkoumaných měst k 30. 6. 2008.....	47
Tabulka 11:	Vývoj přílivu PZI na obyvatele (v tis. Kč) v jednotlivých okresech zkoumaných měst	48
Tabulka 12:	Vývoj přílivu PZI (v mil. Kč) v jednotl. okresech zkoumaných měst.....	48
Tabulka 13:	Počet vysokoškolských studentů v Pardubicích podle jednotlivých fakult v akademickém roce 2008/2009.....	50
Tabulka 14:	Počet vysokoškolských studentů v Hradci Králové v akademickém roce 2008/2009	53
Tabulka 15:	Počet studentů v Olomouci v akademickém roce 2008/2009	55
Tabulka 16:	Počet studentů v Plzni v akademickém roce 2008/2009	58
Tabulka 17:	Průmyslové zóny v Pardubicích	60
Tabulka 18:	Průmyslové zóny v Hradci Králové.....	62
Tabulka 19:	Průmyslové zóny v Olomouci	63
Tabulka 20:	Průmyslové zóny v Plzni	65
Tabulka 21:	Místní koeficient pro daň z nemovitosti v jednotlivých městech.....	73
Tabulka 22:	Hodnocení atraktivity vybraných měst pro potenciální investory.....	76

18. SEZNAM GRAFŮ

Graf 1:	Vývoj počtu obyvatel města Pardubice v letech 1991 – 2008	33
Graf 2:	Vývoj počtu obyvatel města Hradce Králové v letech 1991 – 2008	35
Graf 3:	Vývoj počtu obyvatel města Olomouc v letech 1991 – 2008	37
Graf 4:	Vývoj počtu obyvatel v Plzni v letech 1991 – 2008	40
Graf 5:	Zastoupení ekonomických subjektů v Pardubicích v roce 2006 podle odvětví	42
Graf 6:	Zastoupení ekonomických subjektů v Hradci Králové v roce 2006 podle odvětví	43
Graf 7:	Zastoupení ekonomických subjektů v Olomouci v roce 2006 podle odvětví.....	44
Graf 8:	Zastoupení ekonomických subjektů v Plzni v roce 2006 podle odvětví	45
Graf 9:	Vývoj přílivu PZI (v mil. Kč) v jednotlivých okresech zkoumaných měst	49

19. SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1:	Kategorizace podniků malého a středního podnikání.....	13
Obrázek 2:	Rozmístění vybraných měst v území ČR	31

20. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1:	Mapa dálnic a rychlostních silnic v ČR
Příloha 2:	Mapa tranzitních koridorů v ČR
Příloha 3:	Mapa vodní a letecké dopravy v ČR

21. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky
BIC	Podnikatelské a inovační centrum (business and Innovation Centre)
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
LF UK	Lékařská fakulta Univerzity Karlovy
MIP	Městský industriální park
MLC	Multimodální logistické centrum
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MSP	Malé a střední podnikání
NSRR ČR	Národní strategický referenční rámec ČR
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OP PI	Operační program Podnikání a investic
OP VVI	Operační program Výzkum a vývoj pro investice
Pk	Pardubický kraj
PPP	Public Private Partnership
PZ	Průmyslová zóna
PZI	Přímé zahraniční investice
SLBD	Sčítání lidu, bytů a domů
TC HK	Technické centrum Hradec Králové

TPP	TechnoPark Pardubice
UK	Univerzita Karlova
UP	Univerzita Palackého
UPa	Univerzita Pardubice
VaV	Věda a výzkum
VTP	Vědeckotechnický park
VŠ	Vysoká škola
ZČU	Západočeská univerzita

Příloha 1: Dálnice a rychlostní silnice v ČR

Dálnice a rychlostní silnice

Stav: 1. 1. 2009

